Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (prvního senátu)

17. května 2013 *

„Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Evropský trh s námořními palivovými hadicemi — Rozhodnutí, jímž se konstatuje porušení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP — Stanovení cen, rozdělení trhu a výměna citlivých obchodních informací — Přičitatelnost protiprávního jednání — Pokuty — Pokyny o metodě stanovování pokut z roku 2006 — Legitimní očekávání — Maximální výše 10 % — Polehčující okolnosti — Spolupráce“

Ve věci T-146/09,

Parker ITR Srl, se sídlem ve Veniano (Itálie),

Parker-Hannifin Corp., se sídlem v Mayfield Heights, Ohio (Spojené státy), zastoupená B. Amorym, F. Marchini Càmiou, a F. Amatem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, původně zastoupené N. Khanem, V. Bottkou a S. Noëm, poté V. Bottkou, S. Noëm a R. Sauerem, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na částečné zrušení rozhodnutí Komise C(2008) 428 final ze dne 28. ledna 2009 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/39.188 – námořní palivové hadice) v rozsahu, v němž se toto rozhodnutí týká žalobkyň, a podpůrně návrh na zrušení nebo podstatné snížení pokuty uložené žalobkyním v uvedeném rozhodnutí,

TRIBUNÁL (první senát),

ve složení J. Azizi, předseda, M. Prek a S. Frimodt Nielsen (zpravodaj), soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Weychert, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. dubna 2012,

vydává tento

* Jednací jazyk: angličtina.

Rozsudek

Skutkový základ sporu

Odvětví námořních palivových hadic určených pro ropu a plyn

1 Námořní palivové hadice jsou používány pro nakládání surové sladké nebo zpracované ropy a dalších ropných produktů ze zařízení umístěných mimo pevninu (například bójí – obvykle ukotvených na širém moři, sloužících jako uvazovací bod pro ropné tankery – nebo z plovoucích výrobních skladovacích a vykládacích zařízení – které jsou systémy plovoucích cisteren používaných k odsávání ropy nebo plynu z přilehlé ropné plošiny, jejich zpracování a uskladnění až do jejich přečerpání do ropných tankerů) na cisternové lodi a následně na jejich zpětné vykládání z těchto lodí na zařízení umístěných na vodě (např. na bóje) nebo na souši.

2 Námořní palivové hadice se používají mimo pevninu – to znamená ve vodě nebo v její blízkosti – zatímco průmyslové nebo zemní hadice se používají na pevnině.

3 Každé zařízení s námořními palivovými hadicemi obsahuje podle konkrétních potřeb zákazníků několik standardních hadic, zvláštních hadic s přípojkami na obou koncích a další vybavení, jako jsou uzávěry, koncovky, nebo dále plovoucí zařízení. V projednávaném případě zahrnuje výraz „námořní palivové hadice“ i toto další vybavení.

4 Námořní palivové hadice jsou používány ropnými společnostmi, výrobci bójí, přístavními terminály, ropným průmyslem a vládami a kupují se jak na nové projekty, tak pro účely výměny.

5 Pokud jde o nové projekty, ropné terminály nebo další koncoví uživatelé pověří obvykle inženýrskou společnost (nazývanou rovněž jako „výrobce materiálu“, „výrobce OEM“ nebo „výrobce příslušenství“), aby postavila nebo nainstalovala nová zařízení pro rozvod ropy, jako jsou systémy ukotvení na jeden bod nebo plovoucí výrobní, skladovací a vykládací zařízení. Pro takové projekty výrobce příslušenství zakoupí kompletní zařízení námořních palivových hadic od výrobce.

6 Po nainstalování těchto palivových hadic se musí jednotlivé díly vyměnit v období od jednoho do sedmi let. Námořní palivové hadice pro účely výměny (též známé jako „odvětví náhradních dílů“) nakupují často přímo koncoví uživatelé. Nicméně v určitých případech tito pověří nákupy své dceřiné společnosti nebo externí podniky, v kterých své nákupy centralizují. Prodej pro účely výměny představuje větší podíl na celosvětovém trhu s námořními palivovými hadicemi než prodej nových výrobků.

7 Poptávka po námořních palivových hadicích závisí do značné míry na vývoji odvětví ropného průmyslu, zejména na těžbě ropy v oblastech, které jsou vzdálené od místa spotřeby. Poptávka v průběhu času vzrostla. Je cyklická a do určité míry spojená s vývojem cen ropy. Poptávka začala být značná koncem šedesátých let a vzrostla počátkem let sedmdesátých, zejména v oblastech těžících ropu v Perském zálivu, Severním moři a Severní Africe. Během osmdesátých let se poptávka zvýšila ze strany rozvíjejících se národních ropných podniků v Jižní Americe. Na konci devadesátých let se poptávka přesunula směrem do západní Afriky.

8 Námořní palivové hadice jsou vyráběny podniky, které jsou známy výrobou pneumatik a kaučuku nebo jednou z jejich „spin-off“. Jsou vyráběny na zakázku, v souladu s potřebami zákazníků. Jelikož poptávka po námořních palivových hadicích je ze zeměpisného hlediska široce rozptýlená, většina výrobců těchto palivových hadic zaměstnává značný počet obchodních zástupců, kteří pro konkrétní trhy poskytují obecné marketingové služby a nabízí jejich výrobky v rámci zveřejněných nabídkových řízení.

9 Námořní palivové hadice se uvádí na trh v celém světě a hlavní výrobci působí na mezinárodní úrovni. Normativní požadavky použitelné na námořní palivové hadice se v jednotlivých zemích zásadně neliší, a i když se technické požadavky liší v závislosti na životním prostředí a podmínkách použití, nepovažuje se to nicméně za překážku prodeje námořních palivových hadic v celém světě.

10 Během období zohledněného v napadeném rozhodnutí prodávali účastníci kartelové dohody námořní palivové hadice vyrobené v Japonsku, Spojeném království, Itálii a Francii koncovým uživatelům, jakož i výrobcům příslušenství usazeným v různých zemích Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru (EHP). I když většina systémů námořních palivových hadic je určena ke konečnému použití v neevropských oblastech, někteří z hlavních světových výrobců příslušenství se naopak nachází v různých zemích Unie a EHP.

Představení žalobkyň

11 Jedna ze dvou žalobkyň, společnost Parker-Hannifin Corp., se zabývá výrobou systémů a technologií pro pohyb a ovládání, přičemž poskytuje řešení v oblasti přesného strojírenství pro široký sortiment na obchodních trzích, trzích mobilních zařízení, průmyslových a leteckých trzích.

12 Společnost Parker-Hannifin se dělí na osm skupin: letectví, hydraulické systémy, filtrace, kontrola klimatu a průmyslu, konektory pro vedení kapalin, těsnění, přístrojové vybavení a automatizace/pneumatiky. Skupina zabývající se konektory pro vedení kapalin se dělí na čtyři zeměpisné oblasti (Severní Amerika, Jižní Amerika, Evropská unie a Asie). V Unii se skupina zabývající se konektory pro vedení kapalin skládá ze čtyř divizí a provozní jednotky. Výrobky této provozní jednotky se prodávají na celosvětovém trhu s ropou a plynem těženými na moři.

13 Parker-Hannifin je mateřskou společností společnosti Parker-Hannifin International Corp. Tato posledně uvedená společnost je zase mateřskou společností Parker Italy Holding LLC. Společnost Parker Italy Holding LLC vlastní Parker Italy Holding Srl, mateřskou společnost další žalobkyně, Parker ITR Srl.

14 Konsolidovaný celosvětový obrat dosažený společností Parker-Hannifin za všechny výrobky v průběhu hospodářského roku 2006 dosáhl 7 410 milionů eur.

15 Společnost Parker ITR vyrábí a uvádí na trh průmyslové a hydraulické hadice, námořní palivové hadice pro ropu a plyn, jakož i technické složky. Její obrat byl [*důvěrné*] [1] eur v roce 2006. Má sídlo ve Veniano (Itálie).

16 Úsek námořních palivových hadic určených pro ropu a plyn, který patří společnosti Parker ITR, byl vytvořen v roce 1966 společností Pirelli Treg SpA patřící ke skupině Pirelli.

17 V prosinci 1990 byly činnosti společnosti Pirelli Treg v odvětví námořních palivových hadic převzaty společností ITR SpA, která vznikla ze sloučení Pirelli Treg a společnosti Itala, další dceřiné společností skupiny Pirelli. V roce 1993 nabyla ITR společnost Saiag SpA.

18 Po zahájení jednání se společností Parker-Hannifin o případném prodeji jejích činností zejména v oblasti námořních palivových hadic založila ITR dne 27. června 2001 dceřinou společnost ITR Rubber Srl.

1 — Skryté důvěrné údaje.

19 Zaprvé je v tomto ohledu je třeba upřesnit, že dne 5. prosince 2001 uzavřela Parker-Hannifin Holding, dceřiná společnost nově vytvořená v rámci skupiny Parker s cílem koupit od společnosti ITR odvětví kaučukových hadic, se společností ITR smlouvu, podle které Parker-Hannifin Holding nabyla 100 % akcií společnosti ITR Rubber.

20 Zadruhé z ustanovení uvedených v písmenu e) preambule smlouvy vyplývá, že převod odvětví kaučukových hadic ze společnosti ITR na ITR Rubber se uskuteční na žádost společnosti Parker-Hannifin Holding.

21 Zatřetí článek 3.1.3 smlouvy stanoví, že „povinnost [Parker-Hannifin Holding] závisí […] na uskutečnění převodu [společností ITR]“. ITR „bude neustále informovat [Parker-Hannifin Holding] o vývoji převodu a […] a dohodne se [s touto společností] na všech významných změnách týkajících se převodu […], které [se budou zdát] nezbytné nebo [se budou] považovat za vhodné.“

22 Začtvrté článek 7.1.2 smlouvy upřesňuje, že ITR Rubber, která byla založena „[...] pro účely převodu a před dnem [převodu], [...] neobchodovala, nepředkládala roční účetní závěrku ani nevykonávala žádné jiné činnosti než ty, které byly nezbytné k tomu, aby se převod úplně uskutečnil a ode dne uskutečnění převodu, pokračovala v běžné hospodářské činnosti a nevykonávala žádnou jinou činnost“.

23 Dne 19. prosince 2001 převedla ITR svůj úsek kaučukových hadic, včetně úseku námořních palivových hadic, na ITR Rubber.

24 Převod se stal účinným dne 1. ledna 2002.

25 Dne 31. ledna 2002 byla ITR Rubber převzata společností Parker-Hannifin Holding a několik měsíců později přejmenována na Parker ITR.

26 Parker-Hannifin Holding, později Parker Italy Holding Srl, vlastní 100% podíl ve společnosti Parker ITR.

Správní řízení

27 Zatímco Ministerstvo spravedlnosti Spojených států a orgány pro hospodářskou soutěž Japonska a Spojeného království zahájily šetření v souvislosti s podobnými skutkovými okolnostmi, společnost [*důvěrné*], která se odvolala na program shovívavosti stanovený oznámením Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2006, C 298, s. 17) (dále jen „oznámení o spolupráci“), předložila Komisi Evropských společenství dne 20. prosince 2006 žádost o ochranu před pokutami a zároveň oznámila existenci kartelové dohody na trhu s námořními palivovými hadicemi.

28 Komise tedy zahájila šetření pro porušení článku 81 ES s článku 53 Dohody o EHP a dne 2. května 2007 provedla řadu kontrol u společnosti Parker ITR, dalších dotyčných výrobců, jakož i [*důvěrné*] a p. W.

29 Žádosti o shovívavost zaslaly Komisi společnosti Manuli Rubber Industries dne 4. května, Parker ITR 17. července a Bridgestone 7. prosince 2007.

30 Dne 28. dubna 2008 přijala Komise oznámení námitek, které zaslala různým dotčeným společnostem mezi 29. dubnem a 1. květnem 2008.

31 Všechny společnosti odpověděly na oznámení námitek ve stanovených lhůtách a požádaly, s výjimkou [*důvěrné*]/DOM, ContiTech AG a Continental AG, o vyslechnutí na jednání, které se konalo dne 23. července 2008.

Napadené rozhodnutí

32 Dne 28. ledna 2009 přijala Komise rozhodnutí C(2008) 428 final v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/39.188 – námořní palivové hadice), (dále jen „napadené rozhodnutí“). Z napadeného rozhodnutí zejména vyplývá, že:

— toto rozhodnutí bylo určeno jedenácti společnostem, včetně žalobkyň;

— společnosti, kterých se rozhodnutí týká, se účastnily, někdy za odlišných podmínek, na jediném a trvajícím protiprávním jednání, jehož předmětem bylo zadávání zakázek v nabídkových řízeních, určování cen, stanovování kvót, stanovování prodejních podmínek, rozdělení zeměpisných trhů a výměna citlivých informací o cenách, objemu prodejů a nabídkových řízeních;

— kartelová dohoda začala nejpozději dne 1. dubna 1986 (i když je pravděpodobné, že trvala od začátku sedmdesátých let) a skončila dne 2. května 2007;

— od 13. května 1997 do 11. června 1999 vykazovala kartelová dohoda omezenou činnost a došlo k neshodám mezi jejími účastníky; nicméně podle Komise to nevedlo ke skutečnému přerušení protiprávního jednání, organizovaná struktura kartelové dohody byla totiž stejným způsobem a se stejnými účastníky (s výjimkou společnosti Manuli, která se znovu plně začlenila do kartelové dohody o rok později) úplně obnovena od června 1999; je proto třeba mít za to, že se výrobci dopustili jediného a trvajícího protiprávního jednání, které trvalo od 1. dubna 1986 do 2. května 2007 nebo přinejmenším, pokud by se přese všechno dospělo k závěru, že došlo k přerušení, jediného a opakovaného protiprávního jednání; období od 13. května 1997 do 11. června 1999 není nicméně s ohledem na omezené množství důkazů protiprávního jednání v tomto období zohledněno při stanovení pokuty;

— odpovědnost žalobkyň byla stanovena pro následující období:

  — Parker ITR: ode dne 1. dubna 1986 do 2. května 2007;

  — Parker-Hannifin Corp.: ode dne 31. ledna 2002 do 2. května 2007;

— na základě kritérií stanovených v pokynech pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2, dále jen „pokyny“), byly základní částky pokuty ukládané každé společnosti stanoveny takto:

  — Komise vycházela z průměru celosvětového ročního prodeje každé ze společností v období 2004–2006, s výjimkou společnosti Yokohama Rubber, pro kterou zohlednila období let 2003–2005; v tomto ohledu Komise zohlednila prodeje fakturované kupujícím usazeným v EHP;

  — určila relevantní prodeje každé z těchto společností tak, že použila jejich celosvětový tržní podíl na agregovaný objem tržeb v EHP v souladu s bodem 18 pokynů;

  — použila 25 % této posledně uvedené hodnoty (namísto maximální výše 30 % stanovené pokyny) při zohlednění závažnosti protiprávního jednání;

— vynásobila takto dosaženou hodnotu počtem let účasti každé společnosti na protiprávním jednání

— v souladu s článkem 25 pokynů nakonec použila dodatečnou částku rovnající se 25 % relevantní tržby pro účely odrazení;

— Komise dále vůči společnosti Parker ITR a jedné další společnosti uplatnila přitěžující okolnosti a pro všechny další účastníky kartelové dohody zamítla polehčující okolnosti;

— konečně na základě oznámení o spolupráci Komise snížila pokutu dvou společností, ale zamítla žádosti o snížení pokuty podané společností Parker ITR a další společností.

33 Pokud jde o Parker ITR, Komise měla za to, že hodnota prodeje činila [*důvěrné*] eur na základě podílu na celosvětovém trhu [*důvěrné*] %, že se společnost Parker ITR účastnila kartelové dohody po dobu 19 let a 5 dní, z čehož vyplývá násobící koeficient 19, a společnost Parker-Hannifin po dobu 5 let, 3 měsíců a 3 dnů, z čehož vyplývá násobící koeficient 5,5, a za použití různých činitelů upřesněných v předchozím bodě stanovila základní částku pokuty na 19 700 000 eur pro Parker ITR a 6 400 000 eur pro Parker-Hannifin.

34 S ohledem na přitěžující okolnosti uplatněné proti společnostem Parker ITR a Parker-Hannifin, byla následně pokuta zvýšena na 25 610 000 eur pro první společnost, z čehož je za 8 320 000 eur solidárně odpovědná Parker-Hannifin .

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

35 Žalobkyně podaly projednávanou žalobu návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 9. dubna 2009.

36 Vzhledem k tomu, že na straně jednoho člena prvního senátu vznikla překážka, určil předseda Tribunálu podle čl. 32 odst. 3 jednacího řádu Tribunálu k doplnění senátu jiného soudce.

37 Na základě zprávy soudce zpravodaje rozhodl Tribunál (první senát) zahájit ústní část řízení a v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 jeho jednacího řádu vyzval účastnice řízení, aby předložily některé dokumenty, a položil jim písemné otázky. Účastnice řízení této žádosti vyhověly.

38 Dopisem ze dne 12. března 2012 předložily žalobkyně návrh na organizační procesní opatření, který směřoval k předložení nových dokumentů.

39 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na ústní otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty při jednání ze dne 27. dubna 2012.

40 Žalobkyně vzaly při této příležitosti zpět návrh na organizační procesní opatření.

41 Žalobkyně navrhují, aby Tribunál:

— zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž prohlašuje společnost Parker ITR odpovědnou za protiprávní jednání ode dne 1. dubna 1986 do 9. června 2006, a Parker-Hannifin odpovědnou za protiprávní jednání ode dne 31. ledna 2002 do dne 9. června 2006;

— podstatně snížil pokutu uloženou žalobkyním;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

42 Komise navrhuje, aby Tribunál:

— žalobu zamítl;

— uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

K návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení

43 Žalobkyně vznáší devět žalobních důvodů na podporu žaloby.

44 V rámci prvního žalobního důvodu žalobkyně uvádí, že Komise tím, že nesprávně přičetla odpovědnost za protiprávní jednání společnosti Parker ITR za období před 1. lednem 2002, porušila zásadu osobní odpovědnosti, dopustila se zneužití řízení, porušila zásadu zákazu diskriminace a nedodržela povinnost uvést odůvodnění.

45 Druhý žalobní důvod vychází z toho, že žalobkyním byla nesprávně přičtena odpovědnost za protiprávní jednání spojené s neoprávněným chováním p. P., který vedl v rámci podniku úsek námořních palivových hadic.

46 Třetím žalobním důvodem žalobkyně tvrdí, že Parker-Hannifin byla neprávem považována za solidárně odpovědnou za protiprávní jednání spolu se společností Parker ITR.

47 Čtvrtý žalobní důvod vychází z toho, že uložení pokuty společnosti Parker ITR za období před 11. červnem 1999 porušuje čl. 25 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205), jakož i zásadu zákazu diskriminace, a není odůvodněné.

48 V rámci pátého žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že pokuta byla neprávem zvýšena z důvodu, že Parker ITR hrála vedoucí úlohu.

49 Šestý žalobní důvod vychází z porušení zásady osobní odpovědnosti a povinnosti odůvodnění, pokud jde o zvýšení pokuty uložené společnosti Parker-Hannifin z důvodu, že Parker ITR byla vytýkána vedoucí úloha.

50 Sedmým žalobním důvodem žalobkyně uvádí, že byla porušena zásada ochrany legitimního očekávání, jelikož pro účely stanovení pokuty byla použita nesprávná metoda výpočtu hodnoty prodeje.

51 Osmý žalobní důvod vychází z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, zásady osobní odpovědnosti a povinnosti uvést odůvodnění při stanovení prahové hodnoty 10% obratu.

52 Konečně devátý žalobní důvod vychází z porušení zásady ochrany legitimního očekávání a povinnosti uvést odůvodnění, jelikož Komise odmítla použít snížení pokuty z důvodu spolupráce.

53 Je třeba přezkoumat postupně první, čtvrtý, pátý, šestý, druhý, třetí, sedmý, osmý a devátý žalobní důvod.

K prvnímu žalobnímu důvodu, který vychází z nesprávného přičtení odpovědnosti za období před 1. lednem 2002 společnosti Parker ITR

Napadené rozhodnutí

54 Z bodů 327 až 329 a 366 až 373 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise měla za to, že podle zásady hospodářské návaznosti je třeba shledat odpovědnost společnosti Parker ITR, dříve ITR Rubber, za celé protiprávní jednání od roku 1986, v důsledku interní restrukturalizace, k níž došlo v rámci skupiny Saiag a převodu úseku kaučukových hadic ze společnosti ITR na ITR Rubber, a dále prodeje této dceřiné společnosti společnosti Parker-Hannifin, a odmítnout argumentaci této společnosti v průběhu správního řízení týkající se zásady osobní odpovědnosti.

55 Komise rovněž upřesnila, že skutečnost, že se v rámci jiné věci týkající se rovněž interní reorganizace skupiny případně neopřela stejným způsobem o judikaturu, není relevantní a nebrání jí v tom, aby v projednávaném případě našla jiné řešení při zohlednění jiného souhrnu okolností.

Argumenty účastnic řízení

56 První žalobní důvod vznesený žalobkyněmi se skládá ze tří částí.

57 Žalobkyně v zásadě na podporu první části jejich žalobního důvodu tvrdí, že Parker ITR nemůže být shledána odpovědnou za období před 1. lednem 2002, jelikož podle nich z judikatury vyplývá, že právnická osoba, která řídí podnik v okamžiku, kdy došlo k protiprávnímu jednání, je za něj odpovědná, i když ke dni přijetí rozhodnutí, které je konstatuje, má odpovědnost za provoz podniku již jiná osoba. Přitom se Parker ITR stala vlastníkem aktiv, která přispěla k protiprávnímu jednání, až dne 31. ledna 2002.

58 Podle žalobkyň se Komise dopustila omylu, když zacházela s převodem aktiv ze společnosti ITR na ITR Rubber jako s určitou formou interní restrukturalizace podniku odůvodňující použití teorie o hospodářském nástupnictví, a tedy odchylku od zásady osobní odpovědnosti.

59 Žalobkyně upřesňují, že nedávná judikatura potvrzuje, že se v případě převodu aktiv v rámci skupiny může teorie o hospodářském nástupnictví použít jen tehdy, když strukturální vazby mezi postupitelem a nabyvatelem existují ještě v okamžiku přijetí rozhodnutí Komise, v němž se konstatuje protiprávní jednání.

60 Podle žalobkyň však společnost ITR Rubber mezi okamžikem svého založení dne 27. června 2001 a 1. lednem 2002 nevykonávala žádnou hospodářskou činnost. Jednalo se o nástroj založený výhradně pro účely uskutečnění převodu úseku kaučuku na společnost Parker-Hannifin. Tento cíl vyplývá podle nich jasně z článku 7.1.2. dohody podepsané mezi ITR a Parker-Hannifin.

61 Druhá část prvního žalobního důvodu vychází ze zneužití řízení.

62 Žalobkyně v zásadě tvrdí, že Komise prohlásila Parker ITR odpovědnou za období před 1. lednem 2002, jen aby obešla článek 25 nařízení č. 1/2003, který stanoví promlčecí lhůty, jejichž použití brání sankcionovat společnosti ITR a Pirelli, což tedy představuje zneužití řízení.

63 Třetí část prvního žalobního důvodu vychází z porušení zásady zákazu diskriminace a povinnosti uvést odůvodnění.

64 Na podporu své argumentace žalobkyně v zásadě uvádí, že v oznámení námitek Komise použila teorii hospodářské návaznosti stejně ve vztahu k nim jako ve vztahu ke společnosti Dunlop Oil & Marine Ltd, která se nachází ve velmi podobné situaci. Nicméně v napadeném rozhodnutí upustila od teorie

hospodářské návaznosti pouze ve vztahu ke společnosti Dunlop Oil & Marine Ltd, nikoliv ve vztahu k nim, a to aniž poskytla jakékoliv vysvětlení, i když v obou případech kupující nabyl aktiva prodejce, to znamená činnosti spojené s námořními palivovými hadicemi.

65 Žalobkyně dále uvádí, že se Komise tím, že je odsoudila za období před 1. lednem 2002, zaprvé odchýlila od své dřívější praxe, aniž v tomto ohledu poskytla logické vysvětlení, zadruhé neodpověděla na argumenty, které vznesly v odpovědi na oznámení námitek, a zatřetí nevysvětlila rozdílné zacházení mezi nimi a společností Dunlop Oil & Marine Ltd.

66 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

67 Komise zaprvé v zásadě tvrdí, že v projednávaném případě nebylo třeba použít zásadu osobní odpovědnosti, jelikož došlo k hospodářskému nástupnictví v rámci téže skupiny (body 370 až 373 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Podle ní judikatura rozlišuje důsledky převodu aktiv a důsledky převodu právních subjektů, když stanoví, že pokud jsou zapojena do protiprávního jednání pouze převáděná aktiva, odpovědnost sleduje tato aktiva jen ve výjimečném případě, kdy právnická osoba, která tato aktiva vlastnila, přestala existovat nebo ukončila veškerou hospodářskou činnost. Naopak, jestliže je prodán právní subjekt odpovědný za protiprávní jednání, stejný subjekt zůstává odpovědným za předchozí protiprávní jednání (rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, Cascades v. Komise, C-279/98 P, Recueil, s. I-9693).

68 Podle názoru Komise dále z judikatury (rozsudek Soudního dvora ze dne 11. prosince 2007, ETI a další, C-280/06, Sb. rozh. s. I-10893) vyplývá, že hospodářské nástupnictví závisí na okolnostech, které převládají v okamžiku převodu aktiv, a že uvedené hospodářské nástupnictví není ovlivněno následným prodejem dceřiné společnosti novému podniku. Důsledky tohoto následného prodeje dceřiné společnosti pro odpovědnost jsou zase upraveny judikaturou o zrušení podniku. Podle ní není důsledkem zániku podniku odpovědného za protiprávní jednání zánik odpovědnosti různých právních subjektů, které předtím tvořily hospodářskou jednotku. Naopak, tyto právní subjekty mohou být stále shledány solidárně odpovědné, i když jsou některé z nich v okamžiku přijetí rozhodnutí součástí nové skupiny.

69 V projednávaném případě je podle Komise s ohledem na kritérium hospodářské návaznosti relevantní pouze převod aktiv ze společnosti ITR na ITR Rubber, tedy převod mezi společnostmi, mezi kterými existovaly, jak bylo v každém případě prokázáno, strukturální a hospodářské vazby, jelikož obě byly součástí skupiny Saiag, takže úplná a celková odpovědnost společnosti ITR Spa byla přenesena na její dceřinou společnost ITR Rubber, a to včetně období před jejím založením.

70 Konečně byla tato odpovědnost spojena s právnickou osobou ITR Rubber, a když se tato právnická osoba stala po svém převodu na Parker-Hannifin společností Parker ITR, zůstala odpovědná za protiprávní jednání bývalé mateřské společnosti ITR Rubber v minulosti, a to na základě judikatury, podle které právní subjekt může být shledán odpovědným za protiprávní jednání spáchané podnikem, ke kterému náleží.

71 Komise upřesňuje, že pokud jde o prodej společnosti ITR Rubber společnosti Parker-Hannifin, nemohlo se jednat o prodej aktiv nespojenému podniku, protože se tento prodej netýkal pouze aktiv, ale rovněž existujícího právního subjektu, který sebou přenesl svou odpovědnost.

72 S prodejem sporných aktiv v rámci skupiny Saiag, a to společností ITR společnosti ITR Rubber, a následným prodejem posledně uvedené společnosti nové skupině, a sice skupině Parker-Hannifin, tedy musí být zacházeno jako s odlišnými událostmi, jelikož prodej ITR Rubber nemůže rozvázat předchozí hospodářské nástupnictví.

73 Podle Komise je dále jediným vhodným okamžikem pro posouzení faktické situace a pro určení toho, zda došlo k převodu aktiv v rámci skupiny nebo mezi nezávislými podniky, právě okamžik samotného převodu. Datum přijetí rozhodnutí konstatujícího protiprávní jednání se použije pouze k prokázání, že společnost odpovědná za protiprávní jednání od té doby zanikla.

74 Komise má dále za to, že délka období, během kterého přetrvávají strukturální vazby po hospodářském nástupnictví, je pro konstatování tohoto nástupnictví irelevantní; prodaná dceřiná společnost tedy může být stále solidárně odpovědná za protiprávní jednání spolu se zbývajícími subjekty její bývalé hospodářské jednotky pro dobu trvání protiprávního jednání až do prodeje dceřiné společnosti.

75 Komise ani nesouhlasí s analýzou rozsudku Tribunálu ze dne 30. září 2009, Hoechst v. Komise (T-161/05, Sb. rozh. s. II-3555) ze strany žalobkyň a má v zásadě za to, že skutkové okolnosti nejsou srovnatelné se skutkovými okolnostmi v projednávané věci.

76 Komise navíc tvrdí, že ITR Rubber byla založena a až do jejího prodeje společnosti Parker-Hannifin stoprocentně vlastněna svou mateřskou společností, a sice ITR, a společností stojící v čele skupiny Saiag. Podle Komise skutečnost, že po dobu šesti měsíců (od 27. června 2001 do 1. května 2002) ITR Rubber nevykonávala ani minimální hospodářskou činnost, potvrzuje konstatování, že tato dceřiná společnost splnila hospodářskou úlohu, kterou jí určila její mateřská společnost, a že nemohla jednat samostatně, aniž by toto posouzení bylo zpochybněno tím, co by se mohlo stát v období mezi 1. lednem 2002, dnem, kdy skutečně došlo k převodu aktiv z ITR na ITR Rubber a 31. lednem 2002, dnem, kdy byly všechny akcie společnosti ITR Rubber nabyty společností Parker-Hannifin.

77 Komise v tomto ohledu upřesňuje, že se smluvní zákaz, aby ITR vykonávala vliv na ITR Rubber, uplatňoval po převodu aktiv od 1. ledna 2002, to znamená, že dohoda potvrzující prodej nemohla být překážkou existence hospodářské jednotky v okamžiku převodu.

78 Komise konečně uvádí, že převod v rámci skupiny společností se obvykle provádí mezi několika právními subjekty kontrolovanými jedinou mateřskou společností a v tomto případě je obecně shledána odpovědnou tato mateřská společnost, jestliže vykonávala rozhodující vliv na své dceřiné společnosti. Hospodářské nástupnictví v rámci skupiny tedy podle Komise umožňuje stíhat dceřinou společnost, která je hospodářským nástupcem, i když uvedená dceřiná společnost již není kontrolovaná bývalou mateřskou společností. Tato možnost je podle ní užitečná při používání práva hospodářské soutěže, pokud bývalá mateřská společnost již neexistuje nebo nemůže být stíhána z jiných důvodů, jako je v tomto případě skutečnost, že protiprávní jednání bylo ve vztahu k ITR a Saiag promlčeno.

79 Zadruhé se Komise domnívá, že jí judikatura přiznává určitý prostor pro uvážení, který jí umožňuje vybrat si, komu určí své rozhodnutí konstatující protiprávní jednání, a to jak v případě hospodářského nástupnictví, tak obecně ve vztahu k mateřským společnostem a jejich dceřiným společnostem; v důsledku toho mohla rozhodnout, že určí napadené rozhodnutí pouze hospodářskému nástupci, a sice společnosti Parker ITR, nikoliv předchůdci, který stále existuje, a sice ITR nebo Saiag.

80 V odpověď na druhou část prvního žalobního důvodu Komise zpochybňuje tvrzení žalobkyň, podle kterých zneužila řízení. Upřesňuje, že i když jedním z důvodů určit napadené rozhodnutí rovněž společnosti Parker ITR bylo to, že by každá sankce vůči ITR nebo Saiag byla promlčená, je tento přístup odůvodněný, protože stejná aktiva, a dokonce stejný podnik podle ní pokračovaly v protiprávním jednání.

81 Pokud jde o třetí část prvního žalobního důvodu, Komise zejména uvádí, že oznámení námitek ve vztahu ke společnosti Dunlop Oil & Marine Ltd vycházelo z nepřesných skutečností. Podle ní byla totiž Dunlop Oil & Marine Ltd založena společností Unipoly Ltd, novým vlastníkem aktiv dotčených

protiprávním jednáním, nikoliv prodejcem těchto aktiv, [*důvěrné*], což odlišuje situaci tohoto podniku od situace žalobkyň, ve které ve skutečnosti došlo k prodeji právního subjektu, nikoliv pouze k prodeji aktiv.

82 Pokud jde o výtku vycházející z porušení povinnosti uvést odůvodnění, má Komise v zásadě za to, že se jedná o pouhé přeformulování jiných výtek vznesených na podporu tohoto žalobního důvodu.

Závěry Tribunálu

83 Je třeba připomenout, že se unijní právo hospodářské soutěže vztahuje na činnosti podniků (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, bod 59).

84 Pojem „podnik v kontextu práva hospodářské soutěže“ musí být chápán jako pojem označující hospodářskou jednotku – to znamená jednotnou organizaci osobních, hmotných a nehmotných prvků, která dlouhodobě sleduje určitý hospodářský cíl – i když z právního hlediska je tato hospodářská jednotka složena z více fyzických nebo právnických osob (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 12. července 1984, Hydrotherm, 170/83, Recueil, s. 2999, bod 11; Tribunálu ze dne 11. prosince 2003, Minoan Lines v. Komise, T-66/99, Recueil, s. II-5515, bod 122, a ze dne 15. září 2005, DaimlerChrysler v. Komise, T-325/01, Sb. rozh. s. II-3319, bod 85).

85 Kromě toho podle zásady osobní odpovědnosti lze trestný čin přičítat pouze jeho pachateli. Navíc v souladu se zásadou personality trestu nelze trest uložit jiné osobě než pachateli. Tyto zásady, které tvoří základní záruky vycházející z trestního práva, brání v důsledku toho založení odpovědnosti fyzické nebo právnické osoby, která nebyla pachatelem protiprávního jednání (v tomto smyslu viz stanovisko generálního advokáta Cosmase předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, s. I-4125, I-4130, bod 74; generálního advokáta Colomera předcházející rozsudku Aalborg Portland a další v. Komise, bod 83 výše, Recueil, s. I-133, body 63 a 64, a generálního advokáta Bota předcházející rozsudkům Soudního dvora ze dne 29. března 2011, ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, C-201/09 P a C-216/09 P, Sb. rozh. s. I-2239, bod 181, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, C-352/09 P, Sb. rozh. s. I-2359, bod 162).

86 Podle ustálené judikatury se tyto zásady použijí na unijní právo hospodářské soutěže. Soudní dvůr měl totiž za to, že z důvodu povahy dotčeného protiprávního jednání, jakož i povahy a stupně přísnosti sankcí za toto protiprávní jednání má odpovědnost za spáchání protiprávního jednání odporujícího pravidlům hospodářské soutěže osobní povahu (rozsudky Komise v. Anic Partecipazioni, bod 85 výše, bod 78, a ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, C-97/08 P, Sb. rozh. s. I-8237, bod 77).

87 Fyzická nebo právnická osoba, která řídila dotyčný podnik v době, kdy došlo k protiprávnímu jednání, proto odpovídá za toto jednání, i když ke dni přijetí rozhodnutí konstatujícího protiprávní jednání již odpovídala za provoz podniku jiná osoba (viz rozsudek ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 85 výše, bod 143, a citovaná judikatura).

88 Z judikatury Soudního dvora tedy vyplývá, že fyzická nebo právnická osobě, která řídila dotčený podnik v okamžiku, kdy došlo k protiprávnímu jednání, nese odpovědnost za protiprávní jednání podniku – nebo subjektů, kterého ho tvoří – i když materiální a lidské zdroje, které se podílely na spáchání protiprávního jednání, byly po období protiprávního jednání převzaty třetí osobou (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, SCA Holding v. Komise, C-297/98 P, Recueil, s. I-10101, body 25 a 27).

89 Fyzická nebo právnická osoba, která není pachatelem protiprávního jednání, může za ně být nicméně sankcionována, jestliže fyzická nebo právnická osoba, která se protiprávního jednání dopustila, přestala právně nebo hospodářsky existovat (v tomto smyslu viz rozsudky ETI a další, bod 68 výše, bod 40, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 85 výše, bod 144), aby se zabránilo tomu, že se podnik bude moci vyhnout sankcím tím, že by pouze změnil svou identitu na základě restrukturalizace, převodu nebo jiných právních nebo organizačních změn (v tomto smyslu viz rozsudek ETI a další, bod 68 výše, bod 41 a citovaná judikatura). Jedná se o kritérium hospodářské návaznosti.

90 Jak vyplývá z ustálené judikatury, změna právní formy nebo jména podniku nemá za následek vytvoření nového podniku, který by byl zbaven odpovědnosti za protisoutěžní jednání předchozího podniku, pokud jsou z hospodářského hlediska oba podniky totožné (rozsudky Soudního dvora ze dne 28. března 1984, Compagnie royale asturienne des mines a Rheinzink v. Komise, 29/83 a 30/83, Recueil, s. 1679; Aalborg Portland a další v. Komise, bod 83 výše, body 356 až 359, a ETI a další, bod 68 výše, bod 42).

91 Navíc skutečnost, že právnická osoba nadále existuje jako právní subjekt, nevylučuje s ohledem na unijní právo hospodářské soutěže, že mohlo dojít k převodu části činností této právnické osoby na jinou, která tak převzala odpovědnost za jednání prvně uvedené právnické osoby (rozsudky Aalborg Portland a další v. Komise, bod 83 výše, body 356 až 359, a ETI a další, bod 68 výše, bod 48; rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2006, Jungbunzlauer v. Komise, T-43/02, Sb. rozh. s. II-3435, bod 132).

92 Takové uplatnění sankce je totiž přípustné, jsou-li tyto právnické osoby kontrolovány touž osobou a vzhledem k úzkým hospodářským a organizačním vazbám, které je sjednocují, uplatňovaly v zásadě tutéž obchodní politiku (rozsudky Aalborg Portland a další v. Komise, bod 83 výše, body 356 až 359, a ETI a další, bod 68 výše, bod 49).

93 Soudní dvůr naopak rozhodl, že v případě dvou existujících a funkčních podniků, z nichž jeden převedl část svých činností na druhý a které nebyly navzájem strukturálně nijak spjaty, se o hospodářskou návaznost jedná pouze v případě, kdy právnická osoba odpovědná za provoz podniku přestala poté, co se dopustila protiprávního jednání, právně existovat (v tomto smyslu viz rozsudky Komise v. Anic Partecipazioni, bod 8 výše, bod 145, a Aalborg Portland a další v. Komise, bod 83 výše, bod 359).

94 Kritérium hospodářské návaznosti tedy za výjimečných, judikaturou přesně vymezených okolností umožňuje zajistit účinnost zásady osobní odpovědnosti pachatele protiprávního jednání a sankcionovat právnickou osobu, která je sice jiná než ta, která se uvedeného protiprávního jednání dopustila, ale se kterou má strukturální vazby.

95 Na základě kritéria hospodářské návaznosti může tedy Komise sankcionovat jinou právnickou osobu než tu, která se dopustila protiprávního jednání, bez ohledu na právní konstrukci, která má za cíl vytvořit v rámci téhož podniku uměle překážky pro uložení sankce za porušení práva hospodářské soutěže, kterého se dopustila jedna nebo více právnických osob tvořících tento podnik.

96 Cílem uplatnění pojmu „hospodářská návaznost“ však není to, aby za osobu odpovědnou za protiprávní jednání mohl být považován jiný podnik než ten, který se uvedeného protiprávního jednání, případně prostřednictvím právnických osob, které ho tvoří, dopustil (v tomto smyslu viz rozsudek ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 85 výše, bod 145), pokud samy tyto podniky nemají strukturální vazby, které je na hospodářské a organizační úrovni spojují (v tomto smyslu viz rozsudky Aalborg Portland a další v. Komise, bod 83 výše, bod 359, a ETI a další, bod 68 výše, bod 49) nebo pokud nebyla právnická osoba, která se dopustila protiprávního jednání, převedena na třetí osobu za zneužívajících podmínek, to znamená za podmínek, které nejsou tržní, a jestliže nebylo úmyslem vyhnout se sankcím kartelového práva (stanovisko generální advokátky Kokott předcházející rozsudku ETI a další, bod 68 výše, Sb. rozh. s. I-10896, body 82 a 83).

97 Naopak podnik, který za tržních podmínek převedl právnickou osobu, která se dopustila protiprávního jednání, na třetí osobu, se kterou nemá žádné strukturální vazby, může být nadále na základě zásady osobní odpovědnosti sankcionován za období protiprávního jednání před převodem, přičemž platí pravidla o promlčení, a to i kdyby daný podnik již nebyl činný v obchodním odvětví, které bylo předmětem uvedeného protiprávního jednání.

98 Jinými slovy, cílem kritéria hospodářské návaznosti není, jestliže právní normy, jako jsou normy upravující promlčení, brání tomu, aby byl podnik sankcionován za porušení práva hospodářské soutěže, nebo jestliže zanikl podnik, který na třetí nezávislou osobu převedl právnickou osobu, která se dopustila protiprávního jednání, umožnit, aby se se zpětnou účinností založila odpovědnost jiného podniku za skutky, kterých se dopustil první podnik, pokud tyto podniky nejsou na hospodářské a organizační úrovni strukturálně spjaty (v tomto smyslu viz stanovisko generálního advokáta Colomera předcházející rozsudku Aalborg Portland a další v. Komise, bod 83 výše, bod 72) nebo pokud nebyla právnická osoba, která se dopustila protiprávního jednání, převedena za zneužívajících podmínek (viz bod 96 výše).

99 V této souvislosti je irelevantní, zda se jedná o převod aktiv nebo o převod právnické osoby na tuto třetí osobu a tvrzení, které Komise uvedla k tomuto předmětu, je třeba odmítnout.

100 Bylo totiž rozhodnuto, že zásada osobní odpovědnosti nemůže být vyvrácena kritériem hospodářské návaznosti v případě, kdy podnik převedl prostřednictvím dceřiné společnosti založené za tímto účelem na třetí nezávislou osobu část svých činností, kterých se týkala kartelová dohoda, a neexistuje strukturální vazba mezi původním a novým provozovatelem, což odůvodňuje to, že je převádějící podnik sankcionován za období protiprávního jednání před převodem a nabývající podnik za období protiprávního jednání po tomto převodu (v tomto smyslu viz rozsudek Hoechst v. Komise, bod 75 výše, body 28 a 61).

101 Z toho rovněž vyplývá, že na základě zásady osobní odpovědnosti může být převedená právnická osoba od okamžiku založení sankcionována za období protiprávního jednání, během kterého se sama protiprávního jednání účastnila (v tomto smyslu viz rozsudek Hoechst v. Komise, bod 75 výše, body 28, 61, 66 a 67), jelikož od tohoto okamžiku může být shledána osobně odpovědnou za toto protiprávní jednání (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 24. září 2009, Erste Group Bank a další v. Komise, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P a C-137/07 P, Sb. rozh. s. I-8681, body 81 a 82).

102 Je třeba doplnit, že opomenutí konstatovat protiprávní jednání spáchané převádějícím podnikem a případné opomenutí uložit tomuto podniku sankce, může narušit účinnost sankcí v případě následného opakování protiprávního jednání.

103 V projednávaném případě je třeba nejprve připomenout následující skutečnosti.

104 Zaprvé úsek námořních palivových hadic pro ropu a plyn, který nyní patří společnosti Parker ITR, byl v roce 1966 založen společností Pirelli Treg, jejíž činnosti převzala v prosinci 1990 ITR, kterou v roce 1993 koupila společnost Saiag.

105 Zadruhé společnost Saiag založila dne 27. června 2001 dceřinou společnost ITR Rubber poté, co zahájila jednání se společností Parker-Hannifin o případném prodeji svých činností v odvětví námořních palivových hadic, a převedla na ni dne 19. prosince 2001 svůj úsek kaučukových hadic, včetně úseku námořních palivových hadic.

106 Převod úseku kaučukových hadic na ITR Rubber nabyl účinnosti dne 1. ledna 2002 a dne 31. ledna 2002 byla dceřiná společnost ITR Rubber – nazvaná o několik měsíců později Parker ITR – koupena společností Parker-Hannifin.

107 Kromě toho z bodu 370 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že od prosince 1990 do 27. června 2001, dne, kdy byla ITR Rubber založena společností Saiag, to byla právě ITR, kdo se účastnil kartelové dohody, a dopustila se tak protiprávního jednání sankcionovaného tímto rozhodnutím.

108 Je dále nesporné, že ITR pokračovala v činnosti týkající se kaučukových hadic společnosti Saiag, a zejména v činnosti týkající se námořních palivových hadic, a to až do dne 19. prosince 2001, kdy došlo k převodu aktiv na ITR Rubber, který nabyl účinnosti ode dne 1. ledna 2002.

109 Je navíc nesporné, že protiprávní jednání pokračovalo v období od 27. června do 31. prosince 2001.

110 Z toho vyplývá, že se protiprávního jednání v období od 27. června 2001 do 31. prosince 2001 dopustila rovněž ITR.

111 Na základě zásady osobní odpovědnosti tedy měly být za spáchané protiprávní jednání sankcionovány společnosti Saiag a ITR – přinejmenším – za období od prosince 1990 do 31. prosince 2001.

112 Je však rovněž nesporné, že Komise nesankcionovala společnosti ITR a Saiag, protože se domnívala, což upřesnila v tomto ohledu v průběhu řízení, že protiprávní jednání bylo ve vztahu k těmto společnostem promlčeno.

113 Komise dále na jednání upřesnila, že právě z tohoto důvodu se rozhodla přičíst odpovědnost za celou dobu protiprávního jednání společnosti Parker ITR, dříve ITR Rubber, aby tak sankcionovala protiprávní jednání spáchané společností ITR od prosince 1990 do prosince 2001 a předtím společností Pirelli Treg od dubna 1986 do prosince 1990. Komise má totiž za to, že je v takovém případě možné uplatnit kritérium hospodářské návaznosti, aby se zajistila účinnost sankcí v právu hospodářské soutěže.

114 Je tedy třeba přezkoumat, zda byly v projednávaném případě splněny podmínky pro použití kritéria hospodářské návaznosti, jak tvrdí Komise.

115 Je třeba zaprvé konstatovat, že ITR Rubber byla od 27. června 2001 do 31. ledna 2002 dceřinou společností stoprocentně vlastněnou ITR, a zadruhé, že převod činností týkajících se kaučukových hadic na ITR Rubber nabyl účinnost až dne 1. ledna 2002, avšak nic ve spisu Komise neprokazuje, že ITR Rubber vyvíjela nějakou činnost, a zejména činnost spojenou s námořními palivovými hadicemi, před tímto datem. Vzhledem k tomu, že ITR prodala všechny akcie ITR Rubber společnosti Parker-Hannifin na základě smlouvy ze dne 5. prosince 2001, která byla provedena převodem všech akcií na nabyvatele dne 31. ledna 2002, je nesporné, že převod úseku kaučukových hadic na dceřinou společnost uskutečněný společností ITR sloužil zjevně cíli prodeje akcií této dceřiné společnosti třetímu podniku (v tomto smyslu viz rozsudek Hoechst v. Komise, bod 75 výše, bod 60).

116 Za těchto podmínek přísluší právnickým osobám, které řídily dotyčný podnik v době, v níž došlo k protiprávnímu jednání, to znamená ITR a její mateřské společnosti Saiag, aby za toto jednání odpovídaly, i když ke dni přijetí rozhodnutí konstatujícího protiprávní jednání odpovídal za provoz činností týkajících se námořních palivových hadic jiný podnik, v projednávané věci společnost Parker-Hannifin. Zásada osobní odpovědnosti totiž nemůže být vyvrácena zásadou hospodářské návaznosti, když jako v projednávané věci převedl podnik účastnící se na kartelové dohodě, a sice Saiag a jeho dceřiná společnost ITR, část svých činností na třetí nezávislou osobu a neexistuje strukturální vazba mezi převodcem a nabyvatelem – v projednávaném případě to znamená mezi Saiag nebo ITR a společností Parker-Hannifin.

117 Je třeba dále uvést, že Komise uznala, že nemá žádný nepřímý důkaz, který by umožňoval domnívat se, že k prodeji došlo za zneužívajících podmínek, které by měly Saiag a ITR umožnit vyhnout se odpovědnosti, a je třeba uvést, že toto tvrzení nevznesla v napadeném rozhodnutí.

118 Komise tedy měla konstatovat, že Saiag a ITR byly odpovědné za protiprávní jednání až do 1. ledna 2002, a poté případně konstatovat, že toto protiprávní jednání bylo promlčeno, což jí umožňuje ustálená judikatura (v tomto smyslu viz rozsudky Tribunálu ze dne 6. října 2005, Sumitomo Chemical a Sumika Fine Chemicals v. Komise, T-22/02 a T-23/02, Sb. rozh. s. II-4065, body 60 a 61, a ze dne 12. října 2007, Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse v. Komise, T-474/04, Sb. rozh. s. II-4225, bod 72).

119 Komise naopak nemohla za takových okolností přičíst ITR Rubber odpovědnost za období před 1. lednem 2002, tedy dnem, ke kterému na ni byla převedena aktiva, kterých se týkala kartelová dohoda.

120 To je ostatně řešení, které na základě zásady osobní odpovědnosti použila sama Komise ve věci, ve které byl vydán rozsudek Hoechst v. Komise, bod 75 výše, a Tribunál toto řešení schválil.

121 Protože je navíc třeba odmítnout předpoklad, na němž je založena úvaha Komise o použití kritéria hospodářské návaznosti pouze na převod aktiv ITR na ITR Rubber (nikoliv převod dceřiné společnosti ITR Rubber na společnost Parker-Hannifin), nelze na základě tohoto kritéria přenést odpovědnost společností Saiag a ITR na ITR Rubber. Z toho vyplývá, že nemůže obstát argument Komise, podle kterého se odpovědnost spojená na základě kritéria hospodářské návaznosti s dceřinou společností, která byla takto založena za účelem její další koupě společností Parker-Hannifin, při této příležitosti tedy přenesla na posledně uvedenou společnost.

122 Je třeba rovněž zamítnout argumentaci Komise, podle které v každém případě disponuje širokým prostorem pro uvážení při volbě osoby odpovědné za protiprávní jednání jak v případech hospodářské návaznosti, tak obecně ve vztahu k mateřským společnostem a jejich dceřiným společnostem, což jí umožňuje sankcionovat ITR Rubber za celé protiprávní jednání společností ITR a Saiag v minulosti.

123 Zaprvé z judikatury totiž vyplývá, že za určitých okolností je možné přičíst mateřské společnosti protiprávní chování její dceřiné společnosti kvůli kontrole, kterou mateřská společnost vykonává nad touto dceřinou společností (rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 1998, KNP BT v. Komise, T-309/94, Recueil, s. II-1007, body 41, 42, 45, 47 a 48, potvrzený rozsudkem Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, KNP BT v. Komise, C-248/98 P, Recueil, s. I-9641, bod 73).

124 Je třeba nicméně konstatovat, že se zde tato judikatura nemůže použít, jelikož Komise v projednávaném případě chce přičíst dceřiné společnosti ITR Rubber odpovědnost za její mateřskou společnost Saiag, a to za protiprávní jednání jiné dceřiné společnosti Saiag, a sice společnosti ITR.

125 Zadruhé bylo rovněž rozhodnuto, že Komise má možnost volby sankcionovat buď dceřinou společnost, která se účastnila protiprávního jednání, nebo mateřskou společnost, která ji během tohoto období ovládala (rozsudek Erste Group Bank a další v. Komise, bod 101 výše, body 81 až 84, a rozsudek Tribunálu ze dne 14. prosince 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, Sb. rozh. s. II-5169, bod 331) či obě společně a nerozdílně (rozsudky Tribunálu ze dne 15. června 2005, Tokai Carbon a další v. Komise, T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, body 52 až 82, a ze dne 24. března 2011, IBP a International Building Products France v. Komise, T-384/06, Sb. rozh. s. II-1177, bod 13).

126 Z této judikatury nicméně vyplývá, že dceřiná společnost sice může být sankcionována namísto mateřské společnosti, avšak je tomu proto, že se sama účastnila protiprávního jednání, a je tedy sankcionována za dobu své účasti na tomto jednání, což zejména vylučuje, že může být se zpětnou účinností shledána odpovědnou za protiprávní jednání spáchané její mateřskou společností před tím, než byla ona sama založena.

127 Možnost přičíst se zpětnou účinností odpovědnost za protiprávní jednání jiné právnické osobě, než která se ho dopustila, je totiž možné jen v rámci použití kritéria hospodářské návaznosti, které však bylo v projednávaném případě vyloučeno (viz body 114 až 119 výše).

128 Jelikož převod aktiv zahrnutých kartelovou dohodou ze společnosti ITR na ITR Rubber nabyl účinnosti dne 1. ledna 2002 a Komise neprokázala účast společnosti ITR Rubber na kartelové dohodě pro období před 1. lednem 2002, je tedy třeba mít za to, že se ITR Rubber osobně dopustila protiprávního jednání v období od 1. ledna 2002 do 31. ledna 2002, kdy všechny akcie společnosti ITR Rubber nabyla společnost Parker-Hannifin.

129 Bez ohledu na přezkum druhého a třetího žalobního důvodu z toho rovněž vyplývá, že solidární odpovědnost společnosti Parker-Hannifin nemůže být stanovena za období před 31. lednem 2002, kdy tato společnost nabyla všechny akcie společnosti ITR Rubber (nyní Parker ITR). Napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž správně stanoví solidární odpovědnost společnosti Parker-Hannifin od 31. ledna 2002, tedy musí být v tomto rozsahu a s uvedenou výhradou potvrzeno.

130 Není tedy třeba zkoumat druhou a třetí část prvního žalobního důvodu a je třeba vyhovět jeho první části, jelikož odpovědnost společnosti Parker ITR nemůže být stanovena za období protiprávního jednání před 1. lednem 2002.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že uložení pokuty společnosti Parker ITR za období před 11. červnem 1999 je nesprávné

Napadené rozhodnutí

131 Komise v napadeném rozhodnutí v bodech 148 až 187 a 289 až 307 odůvodnění připomíná řadu skutečností, které podle ní vedou k rozlišení tří období v rámci existence kartelové dohody: první období „plné“ činnosti od roku 1986 do května 1997, období omezené činnosti, které podle účastníků kartelové dohody trvalo od května 1997 do června 1999 nebo června 2000, a konečně nové období „plné“ činnosti, které podle účastníků kartelové dohody trvalo od června 1999 nebo června 2000 až do května 2007. Má v zásadě za to, že jelikož jsou prokázané kontakty mezi určitými účastníky kartelové dohody, jejichž cílem bylo zejména obnovit kartelovou dohodu, je třeba mít za to, že protiprávní jednání je trvající nebo přinejmenším opakované, ale není třeba uložit pokutu za období omezené činnosti kartelové dohody.

Argumenty účastnic řízení

132 Čtvrtým žalobním důvodem žalobkyně uvádí, že uložení pokuty společnosti Parker ITR za období před 11. červnem 1999 porušuje zaprvé čl. 25 odst. 2 nařízení č. 1/2003, protože protiprávní jednání není možné považovat za trvající nebo opakované protiprávní jednání, a zadruhé zásadu zákazu diskriminace. Mají za to, že Komise rovněž nedodržela povinnost uvést odůvodnění.

133 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

Závěry Tribunálu

134 Čtvrtý žalobní důvod, kterým se žádá, aby Tribunál konstatoval, že protiprávní jednání v období před 11. červnem 1999 bylo promlčeno, je logicky podpůrný ve vztahu k prvnímu žalobnímu důvodu, což znamená, že musí být přezkoumán jen tehdy, pokud byl první žalobní důvod zamítnut.

135 Jelikož bylo prvnímu žalobnímu důvodu vyhověno, není tedy nezbytné zkoumat čtvrtý žalobní důvod.

K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že pokuta byla neprávem zvýšena z důvodu, že Parker ITR hrála vedoucí úlohu v kartelové dohodě

Napadené rozhodnutí

136 Z bodů 457 až 463 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že s ohledem na účast p. P. na kartelové dohodě, ve které hrál vedoucí úlohu, což osvědčují různé důkazy, se Komise rozhodla zvýšit základní částky pokuty o 30 % z důvodu přitěžujících okolností a zamítnout argumentaci společností Parker ITR a Parker-Hannifin ohledně přičtení odpovědnosti za protiprávní jednání p. P.

Argumenty účastnic řízení

137 Na podporu pátého žalobního důvodu žalobkyně uvádí, že pokuta byla neprávem zvýšena z důvodu, že Parker ITR hrála vedoucí úlohu v období od 11. června 1999 do 30. září 2001.

138 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

Závěry Tribunálu

139 Jelikož prvnímu žalobnímu důvodu je vyhověno, nemůže být společnosti Parker ITR přičtena vedoucí úloha v kartelové dohodě za období od 11. června 1999 do 30. září 2001.

140 V důsledku tohoto je třeba vyhovět pátému žalobnímu důvodu v rozsahu, v němž vychází z nesprávného zvýšení pokuty uložené za chování, které nelze přičíst žalobkyním.

K šestému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady osobní odpovědnosti a povinnosti uvést odůvodnění stran zvýšení pokuty uložené společnosti Parker-Hannifin z důvodu vedoucí úlohy přičtené společnosti Parker ITR

Argumenty účastníků řízení

141 Šestý žalobní důvod vznesený žalobkyněmi vychází z porušení zásady osobní odpovědnosti a povinnosti odůvodnění stran zvýšení pokuty uložené společnosti Parker-Hannifin z důvodu vedoucí úlohy přičtené společnosti Parker ITR.

142 Žalobkyně v tomto ohledu uvádí, že Komise neuplatnila odpovědnost společnosti Parker-Hannifin za období protiprávního jednání před 31. lednem 2002, ale že zohlednila vedoucí úlohu, kterou ITR hrála od června 1999 do září 2001, aby zvýšila najednou pokutu společnosti Parker ITR a část pokuty, za kterou je Parker-Hannifin shledána solidárně odpovědnou. Komise tak přisoudila společnosti Parker-Hannifin odpovědnost za skutky, které nastaly před tím, než koupila dne 31. ledna 2002 společnost Parker ITR, což porušuje zásadu osobní odpovědnosti.

143 Žalobkyně rovněž uvádí v zásadě to, že odůvodnění napadeného rozhodnutí je rozporné a nedostatečné.

144 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

Závěry Tribunálu

145 Jelikož se vyhovělo prvnímu žalobnímu důvodu, nemůže být solidární odpovědnost společnosti Parker-Hannifin, pokud jde o vedoucí úlohu její dceřiné společnosti Parker ITR, stanovena za období protiprávního jednání od 11. června 1999 do 30. září 2001, které nemůže být společnosti Parker ITR přičteno.

146 V důsledku toho je třeba vyhovět šestému žalobnímu důvodu.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že žalobkyním byla neprávem přičtena odpovědnost za protiprávní jednání spojené s nepřípustným chováním p. P., ředitele divize „Oil & Gas“

Napadené rozhodnutí

147 Z bodů 374 až 381 odůvodnění napadeného rozhodnutí v zásadě vyplývá, že Komise zamítla argumentaci žalobkyň, podle které je třeba zohlednit zaprvé osobní odpovědnost p. P., ředitele divize „Oil & Gas“ společnosti ITR Rubber jak před koupí této společnosti společností Parker-Hannifin, tak poté, neboť jednal bez vědomí svého zaměstnavatele a zavedl rozsáhlý mechanismus určený k účasti na kartelové dohodě ve svůj osobní prospěch, jakož i prospěch společností, se kterými byl spojen, a zadruhé skutečnost, že tato jednání byla spáchaná ke škodě a v rozporu s interní politikou podniku, čímž mu byla způsobena významná újmu a nepřineslo mu to žádnou výhodu.

Argumenty účastnic řízení

148 Žalobkyně v zásadě zpochybňují, že jim lze přičíst jednání p. P., ředitele divize „Oil & Gas“ společnosti ITR Rubber (nyní Parker ITR), jelikož jim zaprvé zatajil pravdu tím, že zavedl podvodný plán, aby on a různé společnosti, které kontroloval nebo se kterými byl spojen, mohli požívat protiprávní zisky vyplývající z kartelové dohody, zadruhé se všemi prostředky bránil tomu, aby společnost Parker-Hannifin zasáhla do obchodního vedení úseku námořních palivových hadic, které zajišťoval zcela samostatně, a konečně zatřetí byly jako první poškozeny jednáním p. P., který jednal jen ve svém osobním zájmu a zájmu svých společností, jakož i v rozporu s etickými pravidly společnosti Parker-Hannifin. Domnívají se, že by tedy podobně jako v americké judikatuře neměl nést odpovědnost za jednání zaměstnance podnik, jestliže zaměstnanec chtěl, aby z jeho protiprávní činnosti měly prospěch jiné osoby než zaměstnavatel.

149 Dále žalobkyně tvrdí, že neuzavřely žádnou smlouvu s účastníky kartelové dohody během doby, kdy byl p. P. zaměstnancem podniku, a zpochybňují, že zatajily kartelovou dohodu před Komisí, když měly v tomto ohledu podezření, protože tato podezření podle nich nepostačovala k přijetí opatření směřujících zejména k podání žádosti o shovívavost.

150 Komise tato tvrzení zpochybňuje.

Závěry Tribunálu

151 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury není předpokladem přičtení odpovědnosti za porušení článku 85 ES určitému podniku jednání nebo pouhá informovanost společníků nebo hlavních jednatelů dotčeného podniku, nýbrž jednání osoby, která je oprávněna jednat na účet podniku (viz, pokud jde o Smlouvu o ES, rozsudek ze dne 7. června 1983, Musique Diffusion française a další v. Komise, 100/80 až 103/80, Recueil, s. 1825, bod 97, a rozsudek Tribunálu ze dne 20. března 2002, Brugg Rohrsysteme v. Komise, T-15/99, Recueil, s. II-1613, bod 58).

152 Je třeba uvést, že p. P. pracoval nepřetržitě v období 1981 až 2006 postupně pro Pirelli Treg, Saiag (ITR) a Parker ITR. Dále po jeho údajném propuštění dne 9. června 2006 s ním společnost Parker ITR uzavřela smlouvu o poradenství, aby zajistila kontinuitu na úseku námořních palivových hadic.

153 Účast p. P. v kartelové dohodě, jakož i vedoucí úlohu, kterou hrál, žalobkyně ostatně formálně nezpochybnily a tyto jsou široce popsány v bodech 94, 122 (tabulka 9), 144, 145, 151, 154, 155, 156, 158, 163, 172, 177, 185, 189 (tabulka 10), 190, 196, 241, 302, 349, 379, 383, 384, 386, 459 a 461 odůvodnění napadeného rozhodnutí.

154 Kromě toho žalobkyně na jednání uznaly, že p. P. byl oprávněn jednat na účet podniku, jak uvedla Komise v bodě 383 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Z tohoto bodu totiž vyplývá, že žalobkyně předložily „kopii aktu zmocnění […], ze kterého vyplývalo, že byl oprávněn podepisovat širokou škálu obchodních transakcí“, což prokazuje, že i když je pravda, že p. P. měl v rámci svých činností široký rozhodovací prostor, je tomu tak proto, že mu žalobkyně tuto pravomoc výslovně svěřily.

155 Odpovědnost žalobkyň tedy zjevně vznikla, aniž bylo třeba zkoumat, zda p. P. jednal bez jejich vědomí.

156 Rovněž se jeví jako irelevantní argumentace žalobkyň, podle které samy neuzavřely žádnou dohodu s jinými účastníky kartelové dohody, protože je právně zavázal p. P.

157 Totéž platí pro tvrzení ohledně porušení interních etických pravidel skupiny Parker, jakož i tvrzení, že p. P. jednal s úmyslem podvést uvedenou skupinu. Je totiž třeba konstatovat, že nic tato tvrzení nepotvrzuje a navíc jsou popřena skutečností, že skupina Parker proti svému bývalému zaměstnanci nikdy nepodala stížnost ani nepodnikla žádné kroky.

158 Konečně ohledně škod údajně způsobených společnosti Parker-Hannifin Komise správně poznamenala, že navzdory svým tvrzením podnik tím, že se účastnil na kartelové dohodě, dosáhl zisků spočívajících zejména ve stanovení cen a rozdělení trhů mezi různými účastníky kartelové dohody, kterých by nedosáhl, kdyby mezi těmito účastníky neexistovala dohoda.

159 Druhý žalobní důvod musí být v důsledku tohoto zamítnut.

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že Parker-Hannifin byla neprávem považována za solidárně odpovědnou se společností Parker ITR za protiprávní jednání

Napadené rozhodnutí

160 Z bodů 382 až 389 odůvodnění napadeného rozhodnutí v zásadě vyplývá, že Komise měla za to, že je možné předpokládat rozhodující vliv společnosti Parker-Hannifin na společnost Parker ITR, protože mateřská společnost vlastnila 100 % kapitálu své dceřiné společnosti a navíc existovaly nepřímé skutkové důkazy, že Parker-Hannifin vykonávala kontrolu nad Parker ITR, zejména zmocnění poskytnuté p. P., které potvrzuje, že byl oprávněn podepisovat širokou škálu obchodních transakcí.

161 Komise rovněž zamítla argumenty vznesené žalobkyněmi v odpovědi na oznámení námitek.

162 Komise tak zaprvé odmítla argument, podle kterého stačilo prokázat, že Parker-Hannifin nevykonávala rozhodující vliv pouze na činnost týkající se námořních palivových hadic společnosti Parker ITR, aniž se muselo přihlédnout k situaci v jiných odvětvích činnosti této dceřiné společnosti, přičemž měla za to, že z judikatury vyplývá, že tato odkazuje na chování dceřiné společnosti v jeho celku.

163 Zadruhé měla Komise za to, že dokumenty, na které odkazovaly žalobkyně za účelem prokázání samostatnosti společnosti Parker ITR, neprokazují, že dceřiná společnost jednala zcela nezávisle na mateřské společnosti, ale pouze případně odhalují názorové rozdíly a problémy spolupráce. Nicméně podle Komise k tomu, aby se jednalo o výkon rozhodujícího vlivu na obchodní politiku dceřiné společnosti, není nezbytné zasahovat do běžného řízení činností uvedené dceřiné společnosti.

164 Zatřetí Komise zamítla argument žalobkyň, podle kterého kartelová dohoda byla před mateřskou společností ukrytá, majíc zejména za to, že z judikatury vyplývá, že není povinna prokázat, že vedení podniku vědělo o protiprávním jednání, pokud osoba, která přispěla ke spáchání tohoto protiprávního jednání, byla oprávněna jednat na účet tohoto podniku.

165 Komise dospěla k závěru, že kromě odpovědnosti společnosti Parker ITR za protiprávní jednání, kterého se dopouštěla od roku 1986, musí být společnosti Parker-Hannifin a Parker ITR prohlášeny solidárně odpovědnými za chování Parker ITR mezi 31. lednem 2002 a 2. květnem 2007.

Argumenty účastnic řízení

166 Žalobkyně zaprvé v podstatě na jedné straně tvrdí, že Parker-Hannifin nevykonávala žádný vliv – a *a fortiori* žádný rozhodující vliv – na divizi „Oil & Gas“ společnosti Parker ITR během období, kdy ji řídil p. P. Na podporu této argumentace tvrdí, že p. P. systematicky odmítal dodržovat směrnice a obchodní politiku společnosti Parker-Hannifin, že se mu podařilo odvrátit pokusy této společnosti o zásah do řízení úseku námořních palivových hadic a že úmyslně ignoroval etický kodex skupiny Parker. Podle nich se uvedená divize „Oil & Gas“, kterou řídil p. P., chovala v důsledku toho na trhu samostatně. Domnívají se, že tímto vyvrátily domněnku rozhodujícího vlivu.

167 Na druhé straně až na několik údajných nepřímých důkazů spis Komise neobsahuje podle žalobkyň žádný důkaz o tom, že by Parker-Hannifin vykonávala rozhodující vliv na Parker ITR v průběhu období mezi 31. lednem 2002 a 9. červnem 2006.

168 Zadruhé se žalobkyně v podstatě domnívají, že domněnku rozhodujícího vlivu musí vyvracet, jen pokud jde o výrobky, kterých se kartelová dohoda týkala, a sice výrobky divize „Oil & Gas“ společnosti Parker ITR. Bylo by zjevně nepřiměřené a v rozporu s úvahou, která tvoří podklad této domněnky, pokud by se muselo dokazovat, že Parker-Hannifin nevykonávala rozhodující vliv na všechny činnosti, které Parker ITR prováděla. Mateřská společnost se totiž může rozhodnout vykonávat rozhodující vliv na určité odvětví činnosti jejích dceřiných společností a ponechat jim úplnou samostatnost, pokud jde o jiná odvětví. Je tedy třeba mít v projednávaném případě za to, že důkazy ze spisu prokazují, že Parker-Hannifin a Parker ITR netvořily jediný podnik ve smyslu článku 81 ES ve vztahu k činnostem v oblasti námořních palivových hadic určených pro ropu a plyn.

169 Zatřetí žalobkyně v zásadě zpochybňují tvrzení Komise, podle kterých k tomu, aby se jednalo o výkon rozhodujícího vlivu, nebylo nezbytné zasahovat do běžného řízení dceřiné společnosti.

170 Začtvrté se žalobkyně v zásadě domnívají, že nemusí vyvracet skutečnost, že Parker-Hannifin stanovila cíle a strategie, které ovlivňovaly výsledky a soudržnost skupiny, a snažila se napravit jednání, která se mohla odchýlit od těchto cílů a strategií, jak tvrdí Komise v bodě 386 odůvodnění napadeného rozhodnutí.

171 Konečně zapáté žalobkyně v podstatě zpochybňují rozsah a výklad, který Komise přisoudila určitým důkazům uvedeným v bodech 383 až 386 odůvodnění napadeného rozhodnutí s cílem prokázat, že Parker-Hannifin chtěla vykonávat kontrolu nad svou dceřinou společností.

172 Komise tato tvrzení popírá.

Závěry Tribunálu

173 Z ustálené judikatury vyplývá, že chování dceřiné společnosti může být přičteno mateřské společnosti zejména tehdy, pokud tato dceřiná společnost – ačkoli má vlastní právní subjektivitu – neurčuje samostatně své chování na trhu, ale v zásadě provádí pokyny, které jí uděluje mateřská společnost, zejména s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby, které spojují tyto dva právní subjekty (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 86 výše, bod 58 a citovaná judikatura).

174 Je tomu tak proto, že v takové situaci jsou totiž mateřská společnost a její dceřiná společnost součástí téže hospodářské jednotky, a tudíž ve smyslu judikatury vytvářejí jediný podnik. Skutečnost, že mateřská společnost a její dceřiná společnost představují jediný podnik ve smyslu článku 81 ES, umožňuje Komisi určit rozhodnutí ukládající pokuty mateřské společnosti, aniž je vyžadováno prokázání osobního zapojení této společnosti do protiprávního jednání (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 86 výše, bod 59 a citovaná judikatura).

175 V konkrétním případě, kdy mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu své dceřiné společnosti, která porušila unijní pravidla hospodářské soutěže, jednak může tato mateřská společnost vykonávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti, jednak existuje vyvratitelná domněnka, podle které uvedená mateřská společnost rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti skutečně vykonává (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 86 výše, bod 60 a citovaná judikatura).

176 Za těchto podmínek postačí k tomu, aby se dalo předpokládat, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na obchodní politiku dceřiné společnosti, aby Komise prokázala, že veškerý kapitál této dceřiné společnosti je vlastněn její mateřskou společností. Komise následně může činit mateřskou společnost společně a nerozdílně odpovědnou za zaplacení pokuty uložené její dceřiné společnosti, ledaže tato mateřská společnost, které přísluší tuto domněnku vyvrátit, předloží dostatečné důkazy, které by mohly prokázat, že se její dceřiná společnost chová na trhu samostatně (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 86 výše, bod 61 a citovaná judikatura).

177 Dále chování dceřiné společnosti na trhu nemůže být jedinou skutečností zakládající odpovědnost mateřské společnosti, ale jde pouze o jeden ze znaků existence hospodářské jednotky (rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 86 výše, bod 73).

178 Pro určení, zda dceřiná společnost určuje své chování na trhu samostatně, je tak třeba rovněž přihlédnout ke všem relevantním skutečnostem týkajícím se hospodářských, organizačních a právních vazeb, které spojují tuto dceřinou společnost s mateřskou společností a které se mohou lišit případ od případu, takže nemohou být předmětem taxativního výčtu (rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 86 výše, bod 74).

179 V projednávaném případě je nesporné, že Parker-Hannifin prostřednictvím různých dceřiných společností vlastnila 100 % kapitálu společnosti ITR Rubber (nyní Parker ITR). Jelikož je mateřská společnost, lze se o ní domnívat, že vykonávala rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti.

180 Důkazy předložené žalobkyněmi za účelem vyvrácení této domněnky je tedy třeba analyzovat s ohledem na tyto okolnosti.

181 V rámci této analýzy je třeba předem připomenout, že z rozsudku Akzo Nobel a další v. Komise, bod 86 výše, vyplývá, že tato samostatnost musí být prokázána ve vztahu k dceřiné společnosti jako celku, nikoliv jen ve vztahu k jednomu obchodnímu úseku působícímu na trhu, který je předmětem kartelové dohody, protože cílem prokázání samostatného chování dceřiné společnosti je *in fine* dokázat, že mateřská a dceřiná společnost netvoří hospodářskou jednotku, což by mohlo vyloučit odpovědnost mateřské společnosti za protiprávní jednání, kterého se dopustila její dceřiná společnost (v tomto smyslu viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 86 výše, body 55, 56 a 59).

182 Tvrzení žalobkyň v tomto bodě je tedy třeba zamítnout.

183 Kromě toho žalobkyně uvádí, že se od dotyčných účastníků nevyžaduje, aby předložili přímý a nevyvratitelný důkaz o samostatném chování dceřiné společnosti na trhu, ale pouze aby předložili důkazy, kterými lze prokázat tuto samostatnost.

184 Jelikož se podle výše připomenuté judikatury Soudního dvora (viz bod 176 výše) vyžaduje, aby byly předloženy „dostatečné důkazy, které by mohly prokázat, že se dceřiná společnost chová na trhu samostatně“, nevyžaduje se, aby žalobkyně podaly přímý a nevyvratitelný důkaz o tom, že se dceřiná společnost chová na trhu samostatně, ale pokud tak neučiní, přísluší jim předložit soubor přesných a soudržných důkazů prokazujících, že se dceřiná společnost skutečně chovala samostatně, a to navzdory tomu, že mateřská společnost vlastnila 100 % kapitálu své dceřiné společnosti.

185 Navíc žalobkyně na podporu svého tvrzení, že mateřská společnost nevykonávala žádný vliv ani *a fortiori* rozhodující vliv na svou dceřinou společnosti uvádí, že p. P. systematicky odmítal dodržovat směrnice a obchodní politiku společnosti Parker-Hannifin, že se mu podařilo odvrátit pokusy této společnosti o zásah do řízení odvětví námořních palivových hadic, což Komise uznala v napadeném rozhodnutí (bod 384 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a že dále úmyslně ignoroval etický kodex skupiny Parker, který jejím zaměstnancům zakazoval účastnit se koluzních činností.

186 Žalobkyně se domnívají, že tak prokázaly, že Parker-Hannifin nezasahovala do běžného řízení divize „Oil & Gas“ společnosti Parker ITR.

187 Je však třeba uvést, že žalobkyně současně v podstatě tvrdí, že Parker-Hannifin nevykonávala rozhodující vliv na Parker ITR, ale neustále se snažila zasáhnout do řízení této společnosti a jen z důvodu machinací p. P. se jí to nepodařilo.

188 Žalobkyně přitom nepředložily žádný důkaz, ze kterého by vyplývaly důvody, pro které bylo společnosti Parker-Hannifin po více let legitimně bráněno vykonávat rozhodující vliv na Parker ITR, jak tvrdí.

189 Je totiž třeba připomenout, že Parker-Hannifin je zastřešující společností celosvětové skupiny, která na začátku roku 2002 nabyla odvětví činnosti, které bylo pro ni nové, a sice odvětví kaučukových hadic společnosti ITR Rubber (nyní Parker ITR).

190 Žalobkyně přitom tvrdí, že p. P. držel skupinu Parker dále od činností Parker ITR, takže zastřešující společnost této skupiny vůbec nevěděla, co se v rámci těchto činností dělo po více než čtyři roky, až do odchodu této osoby v roce 2006.

191 Kromě toho, že tato tvrzení jsou málo hodnověrná, je třeba konstatovat, že Parker-Hannifin nic právně a hospodářsky nebránilo vykonávat kontrolu nad Parker ITR.

192 Dále nic Parker-Hannifin nebránilo v odstavení nebo propuštění p. P., protože byl jen jedním z jejích zaměstnanců, pokud se žalobkyně domnívaly, jak dnes tvrdí, že překážel kontrole společnosti Parker-Hannifin nad společností Parker ITR.

193 Navíc důkazy, které musí předložit mateřská společnost, musí být dostatečné k prokázání toho, že dceřiná společnost byla objektivně nezávislá na hospodářských, organizačních a právních vazbách, které je spojovaly. Záměry dceřiné společnosti v tomto ohledu, i kdyby se prokázaly, jsou zase zcela irelevantní. Pokud by se rozhodlo jinak, znamenalo by to schvalovat netečnost a nedbalost mateřské společnost při řízení dceřiných společností, které se zapojily do protiprávních jednání.

194 Žalobkyně v důsledku toho nevznášejí nic, co by mohlo vyvrátit domněnku o rozhodujícím vlivu mateřské společnosti na dceřinou společnost či dodatečné důkazy použité Komisí.

195 Proto je třeba zamítnout třetí žalobní důvod.

K sedmému žalobnímu důvodu, který vychází z porušení zásady ochrany legitimního očekávání, jelikož se pro účely stanovení pokuty použila nesprávná metoda výpočtu hodnoty prodeje

Napadené rozhodnutí

196 Z bodů 422 až 428 odůvodnění napadeného rozhodnutí v zásadě vyplývá, že Komise zaprvé pro určení dotčeného prodeje použila průměrný prodej za poslední tři roky před ukončením protiprávního jednání, aby zohlednila kolísavost ročních prodejů, a zadruhé měla za to, že trh EHP zahrnuje všechny prodeje, které byly fakturovány odběratelům v rámci EHP, upřesňujíc, že podle jejího názoru se s ohledem na zvláštní okolnosti relevantního trhu jednalo o nejspolehlivější kritérium k určení místa, kde byla hospodářská soutěž ovlivněna protiprávním jednáním, na rozdíl od místa konečného použití, které se ve skutečnosti může nacházet mimo EHP.

197 Komise dále uvádí, že toto posouzení potvrzuje i skutečnost, že většina společností přistoupila v odpovědích na žádosti o informace k zeměpisnému rozdělení zákazníků či obratů na základě místa fakturace, nikoliv na základě místa dodání nebo konečného použití výrobků.

198 Komise konečně uvádí, že takové posouzení není v rozporu s pokyny, které neuvádí kritéria, na základě kterých se prodej považuje za provedený v EHP.

Argumenty účastnic řízení

199 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise porušila zásadu ochrany legitimního očekávání tím, že pro účely výpočtu agregovaných objemů prodejů v rámci EHP přihlédla nejen k prodeji námořních palivových hadic dodaných v rámci EHP, ale rovněž k prodeji výrobků fakturovaných společnostem se sídlem v EHP, což mělo podle nich za cíl uměle zvýšit částku pokuty.

200 Podle žalobkyň odráží pouze prodej výrobků dodaných v rámci EHP vliv, jaký má na hospodářskou soutěž potenciálně protiprávní jednání v EHP. Prodej výrobků dodaných mimo EHP totiž nemůže „ovlivnit obchod mezi členskými státy“ nebo „mezi smluvními stranami“ ve smyslu článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP; obchod v EHP je totiž ovlivněn jen tehdy, když jsou výrobky dotčené kartelovou dohodou dodávány v rámci území EHP, nezávisle na místě, kde je usazen právní subjekt, kterému jsou fakturovány.

201 Žalobkyně v tomto ohledu dále odkazují na bod 197 konsolidovaného sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. 2008, C 95, 2008, s. 1; Zvl. vyd. 08/03, s. 40, dále jen „sdělení o spojování podniků“), podle kterého „dodávka obecně představuje charakteristické jednání při prodeji zboží […]“, což potvrzuje jejich analýzu bodu 18 pokynů.

202 Žalobkyně mají navíc za to, že bod 55 odůvodnění napadeného rozhodnutí – ve kterém Komise uvádí, že „prodej pro účely výměny [to znamená koncovým uživatelům] představuje větší podíl na celosvětovém trhu s námořními palivovými hadicemi než prodej nových výrobků [to znamená výrobcům příslušenství]“ – je v rozporu s bodem 427 odůvodnění napadeného rozhodnutí – podle kterého „velké množství námořních palivových hadic kupují výrobci příslušenství“.

203 Kromě toho žalobkyně v zásadě uvádí, že Komise nemůže tvrdit, že kritérium fakturace je běžným kritériem používaným samotnými podniky, a to jen z toho důvodu, že více dotčených podniků uvedlo vnitřní zeměpisné rozdělení jejich obratů na základě místa fakturace, nikoliv na základě místa dodání, kdežto Parker-Hannifin Komisi upozornila na to, že výpočet těchto obratů nemusí pro účely věci odrážet obrat dosažený v EHP.

204 Komise tato tvrzení zpochybňuje.

Závěry Tribunálu

205 Bod 13 pokynů zní takto:

„Při určování základní výše udělované pokuty bude Komise vycházet z hodnoty tržeb za zboží nebo služby v příslušné zeměpisné oblasti uvnitř EHP, které přímo nebo nepřímo souvisejí s protiprávním jednáním. Komise pro výpočet obvykle použije tržby podniku během posledního celého hospodářského roku jeho účasti na protiprávním jednáním […]“

206 Z bodu 18 pokynů vyplývá:

„Jestliže k protiprávnímu jednání nedocházelo pouze na území Evropského hospodářského prostoru (‚EHP‘) (například v případě kartelů s celosvětovou působností), nemusí příslušné tržby podniku uvnitř EHP přiměřeným způsobem odrážet podíl daného podniku na protiprávním jednání. Může tomu tak být například u celosvětových dohod o rozdělení trhů.

Aby se v takovém případě řádně přihlédlo jak k agregovanému objemu příslušných tržeb v EHP, tak k relativnímu podílu každého podniku na protiprávním jednání, může Komise posoudit celkovou hodnotu tržeb za zboží nebo služby, které souvisely s protiprávním jednáním v dotčené zeměpisné oblasti (rozlehlejší než EHP), určit podíl tržeb každého podniku, který se účastnil protiprávního jednání na trhu, a použít tento podíl na agregovaný objem tržeb týchž podniků uvnitř EHP. Výsledek tohoto výpočtu se bude považovat za hodnotu tržeb pro účely stanovení základní výše pokuty.“

207 Žalobkyně nepopírají, že trh s námořními palivovými hadicemi je celosvětovým trhem.

208 Je třeba v důsledku toho přezkoumat obsah bodu 18 pokynů, který se v projednávaném případě použije.

209 Je třeba konstatovat, že bod 18 pokynů – ostatně stejně jako bod 13 pokynů – neodkazuje na „prodej zboží, které bylo dodané“ v EHP ani na „fakturovaný prodej“ v EHP, ale odkazuje pouze na „prodej“ v EHP.

210 Z toho vyplývá, že pokyny, kromě toho že neukládají povinnost zohlednit prodej zboží dodaného v rámci EHP, nebrání tomu, aby Komise zohlednila prodej fakturovaný v EHP za účelem výpočtu hodnoty prodeje každého podniku v rámci EHP.

211 Aby bylo možné zohlednit prodej fakturovaný v EHP je však třeba, aby toto kritérium odráželo realitu na trhu, to znamená, aby co nejlépe vymezovalo důsledky, které měla kartelová dohoda pro hospodářskou soutěž v EHP.

212 Přitom žalobkyně nezpochybňují, že i když je většina systémů námořních palivových hadic určena pro konečné použití v regionech mimo Evropu, někteří hlavní světoví výrobci příslušenství se naopak nacházejí v různých zemích Unie/EHP (viz bod 59 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V důsledku toho se jeví, že vliv kartelové dohody o námořních palivových hadicích na hospodářskou soutěž

v rámci EHP je správně zobrazen tím, že se zohlední prodej fakturovaný v EHP a je třeba zamítnout argumentaci žalobkyň, podle které je možné posoudit účinky kartelové dohody v EHP pouze na základě prodeje zboží dodaného do EHP.

213 Je naopak nepodstatné, že Komise ve svém sdělení o spojování podniků chtěla upřednostnit místo dodání pro stanovení obratu, který je třeba zohlednit, jelikož posouzení důsledků spojování podniků na trh není srovnatelné s určením výše pokuty, která se ukládá podniku za porušení článku 81 ES, a to přestože určení hodnoty trhu je totožné ve sdělení o spojování podniků a v pokynech.

214 Dále skutečnost, že si Komise sama stanoví omezení v oblasti práva hospodářské soutěže, jí neklade povinnost omezit se stejně i v jiné oblasti, ani to *ipso facto* nevede ke stejnému omezení v této jiné oblasti.

215 Kromě toho skutečnost, že v napadeném rozhodnutí bylo konstatováno, že prodej výrobků na výměnu koncovým uživatelům – kteří se skutečně z větší části nacházejí mimo EHP – představuje větší část celosvětového trhu s námořními palivovými hadicemi než prodej nových výrobků (bod 55 odůvodnění napadeného rozhodnutí), není v rozporu s posouzením Komise, podle kterého je v projednávaném případě místo, kde se nachází subjekt, kterému je prodej fakturován, vhodnější pro posouzení, zda se prodej konal v rámci EHP (bod 427 odůvodnění napadeného rozhodnutí), což znamená, že Komise zohlednila pouze prodej fakturovaný zákazníkům v EHP, nezávisle na umístění koncových uživatelů.

216 V důsledku toho je třeba přezkoumat, zda s ohledem na výše uvedené úvahy Komise využila údaje, které podniky ohledně prodeje předložily, a sice údaje ohledně fakturovaného prodeje, způsobem, který byl pro tyto podniky neočekávaný a porušoval jejich legitimní očekávání.

217 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury se právo dovolávat se zásady ochrany legitimního očekávání vztahuje na každého jednotlivce, který se nachází v situaci, ze které vyplývá, že správa Společenství tím, že mu poskytla konkrétní ujištění, u něj vyvolala podloženou naději (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. července 2004, Di Lenardo a Dilexport, C-37/02 a C-38/02, Sb. rozh. s. I-6911, bod 70, a rozsudek Tribunálu ze dne 17. prosince 1998, Embassy Limousines & Services v. Parlament, T-203/96, Recueil, s. II-4239, bod 74). Taková ujištění jsou tvořena bez ohledu na formu, ve které jsou sdělena, přesnými, nepodmíněnými a shodujícími se informacemi z oprávněných a spolehlivých zdrojů (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 25. května 2000, Kögler v. Soudní dvůr, C-82/98 P, Recueil, s. I-3855, bod 33). Naproti tomu se nikdo nemůže dovolávat porušení této zásady, pokud neexistují konkrétní ujištění, která by mu správa poskytla (rozsudky Soudního dvora ze dne 24. listopadu 2005, Německo v. Komise, C-506/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 58, a ze dne 22. června 2006, Belgie a Forum 187 v. Komise, C-182/03 a C-217/03, Sb. rozh. s. I-5479, bod 147). Navíc legitimní očekávání mohou vyvolat pouze ujištění, která jsou v souladu s použitelnými normami (rozsudky Tribunálu ze dne 30. června 2005, Branco v. Komise, T-347/03, Sb. rozh. s. II-2555, bod 102; ze dne 23. února 2006, Cementbouw Handel & Industrie v. Komise, T-282/02, Sb. rozh. s. II-319, bod 77, a ze dne 19. listopadu 2009, Denka International v. Komise, T-334/07, Sb. rozh. s. II-4205, bod 132).

218 Je třeba konstatovat, že v projednávaném případě Komise neposkytla žalobkyním žádná ujištění, ve smyslu této judikatury, že údaje, které poskytly nejprve dobrovolně a poté na žádost Komise, týkající se prodeje fakturovaného do EHP, nebudou použity pro účely výpočtu pokuty, která jim bude uložena.

219 Žalobkyně se v důsledku toho nemohou dovolávat jakéhokoliv porušení zásady ochrany legitimního očekávání, pokud jde o zohlednění informací, které Komisi poskytly z vlastní iniciativy a které se týkaly prodeje fakturovaného do EHP, pro účely výpočtu pokuty, která jim byla uložena.

220 V důsledku toho musí být sedmý žalobní důvod zamítnut.

K osmému žalobnímu důvodu, který vychází z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, zásady osobní odpovědnosti a povinnosti uvést odůvodnění při výpočtu prahové hodnoty 10% obratu

Argumenty účastnic řízení

221 Zaprvé žalobkyně uvádí, že Komise měla při stanovení maximální výše 10% pokuty uložené společnosti Parker ITR zohlednit obrat společnosti Parker ITR, nikoliv konsolidovaný obrat společnosti Parker-Hannifin a že tímto porušila čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003. Z judikatury totiž podle nich vyplývá, že pokud dva právní subjekty byly v okamžiku spáchání protiprávního jednání součástí téhož podniku, ale již k tomuto podniku nepatří v okamžiku přijetí rozhodnutí Komise, musí být maximální výše 10 % vypočtena samostatně na základě obratu každého z nich. Stejná úvaha by se tedy měla obdobně použít i v projednávaném případě, jelikož společnosti Saiag a ITR SpA, které byly během větší části období protiprávního jednání vlastníky aktiv, jichž se protiprávní jednání týkalo, představovaly podnik nezávislý na podniku Parker-Hannifin.

222 Žalobkyně uvádí, že jakýkoliv jiný výklad by byl v rozporu se zásadou právní jistoty a vedl by k nepřiměřeným výsledkům.

223 Zadruhé mají žalobkyně za to, že napadené rozhodnutí tím porušuje i zásadu osobní odpovědnosti, jelikož od 1. dubna 1986 do 31. ledna 2002 patřila aktiva spojená s námořními palivovými hadicemi společnosti Parker ITR jiným podnikům.

224 Zatřetí žalobkyně tvrdí, že Komise neodpověděla na argumentaci, kterou uvedly v průběhu správního řízení a která se týkala výkladu čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003. Podle nich napadené rozhodnutí pouze uvádí, že upravené základní částky použité pro pokuty nepřekračují maximální výši 10 %, což neumožňuje pochopit odůvodnění, které tvoří podklad pro rozhodnutí Komise, že se pro část pokuty, za kterou je Parker ITR odpovědná samostatně, vypočte maximální výše 10 % na základě obratu společnosti Parker-Hannifin.

225 Komise zpochybňuje tato tvrzení.

Závěry Tribunálu

226 Je třeba připomenout, že zaprvé je třeba vyhovět prvnímu žalobnímu důvodu, což vede k tomu, že doba protiprávního jednání, kterou je třeba připsat společnosti Parker ITR, trvala od 1. ledna 2002 do 2. května 2007, a zadruhé je třeba zamítnout třetí žalobní důvod, což vede Tribunál k závěru, že během celé doby trvání protiprávního jednání, s výjimkou doby od 1. ledna 2002 do 31. prosince 2002, byla Parker ITR dceřinou společností, kterou Parker-Hannifin stoprocentně vlastnila a na kterou vykonávala rozhodující vliv.

227 Kromě toho podle ustálené judikatury je možné cíl sledovaný zavedením maximální hranice 10 % dosáhnout jen tehdy, pokud se tato maximální hranice použije nejprve samostatně na každého adresáta rozhodnutí ukládajícího pokutu. Pouze pokud se následně jeví, že několik adresátů rozhodnutí tvoří „podnik“ ve smyslu hospodářské jednotky odpovědné za sankcionované protiprávní jednání, a to navíc k datu přijetí tohoto rozhodnutí, může být tato maximální hranice vypočtena na základě celkového obratu tohoto podniku – tj. z kumulované sumy všech jeho částí (rozsudek Tokai Carbon a další v. Komise, bod 125 výše, bod 390).

228 Protože bylo prvnímu žalobnímu důvodu vyhověno, je osmý žalobní důvod v rozsahu, v němž se týká doby protiprávního jednání před 1. lednem 2002, během kterého se protiprávního jednání dopustila ITR, irelevantní. Kromě toho není tento žalobní důvod opodstatněný v rozsahu, v němž se týká doby protiprávního jednání po 1. lednu 2002, protože během celého tohoto období, s výjimkou jednoho

měsíce, tvořily společnosti Parker ITR a Parker-Hannifin hospodářskou jednotku odpovědnou za sankcionované protiprávní jednání. Maximální výše pokuty tedy mohla být stanovena na základě celkového obratu tohoto podniku, to znamená z kumulované sumy všech jeho částí.

229 Jelikož bylo prvnímu žalobnímu důvodu vyhověno, není dále nezbytné zkoumat další výtky vycházející z porušení zásad osobní odpovědnosti a proporcionality a z nedostatku odůvodnění v rozsahu, v němž se týkají vlivu zohlednění období před 1. lednem 2002 v napadeném rozhodnutí.

230 V důsledku toho musí být osmý žalobní důvod zamítnut.

K devátému žalobnímu důvodu, který vychází z porušení zásady ochrany legitimního očekávání a povinnosti uvést odůvodnění, jelikož Komise odmítla snížení pokuty z důvodu spolupráce

Napadené rozhodnutí

231 Z bodů 489 až 493 odůvodnění napadeného rozhodnutí v podstatě vyplývá, že Parker ITR předložila Komisi v rámci programu shovívavosti dokumenty, o nichž měla Komise za to, zaprvé že měly malou přidanou hodnotu, pokud jde o období od roku 1986 do roku 2007, a zadruhé ovšem přinesly důkazy umožňující prokázat existenci kartelové dohody od roku 1972 až do začátku osmdesátých let. Komise se nicméně domnívala, že toto období musí být považováno za promlčené. Na základě toho dospěla k závěru, že není třeba přiznat žalobkyním snížení pokuty.

Argumenty účastnic řízení

232 Žalobkyně uvádějí, že v žádosti o shovívavost shromáždily a předložily významné důkazy o skutečnostech [*důvěrné*], o kterých Komise dříve nevěděla a které mají přímý vztah s [*důvěrné*] protiprávního jednání. Podle žalobkyň měla Komise za to, že tyto důkazy, které se vztahovaly k období [*důvěrné*], nepřinesly žádnou přidanou hodnotu, protože [*důvěrné*]. Taková analýza je přitom v rozporu s [*důvěrné*]. Navíc Komise neposkytla žádný argument, který by vysvětloval, proč [*důvěrné*].

233 Žalobkyně kromě toho tvrdí, že pokud by Komise měla za to, že důkazy předložené žalobkyněmi mají významnou přidanou hodnotu, nemohla by být Parker ITR na základě těchto důkazů shledána odpovědnou za [*důvěrné*] kartelové dohody a k této částečné ochraně by se připojilo snížení poskytované v rámci shovívavosti z důvodu spolupráce, v souladu s bodem 26 posledním pododstavcem oznámení o spolupráci.

234 Konečně žalobkyně zpochybňují, že tajily kartelovou dohodu, když se o ní dozvěděly.

235 Komise tato tvrzení zpochybňuje.

Závěry Tribunálu

236 Bod 26 oznámení o spolupráci stanoví:

„Komise v každém konečném rozhodnutí přijatém na konci správního řízení určí úroveň snížení, na kterou má podnik nárok ve vztahu k pokutě, která by mu byla jinak uložena, a to tímto způsobem. Pro

— první podnik, který poskytl významnou přidanou hodnotu: snížení o 30–50 %,

— druhý podnik, který poskytl významnou přidanou hodnotu: snížení o 20–30 %,

— další podniky, které poskytly významnou přidanou hodnotu: snížení do 20 %.

Při určování úrovně snížení v každém z těchto pásem Komise přihlédne k době, kdy byly předloženy důkazy splňující požadavky [odstavce 24], a k míře, v jaké tyto důkazy představovaly přidanou hodnotu.

Pokud žadatel o snížení pokuty předloží jako první přesvědčivé důkazy ve smyslu [odstavce 25], které Komise použije ke zjištění dodatečných skutečností zvyšujících závažnost nebo délku trvání protiprávního jednání, Komise tyto dodatečné skutečnosti nebude zohledňovat při stanovování pokuty, která má být uložena podniku, jenž tyto důkazy poskytl."

237 Bod 36 oznámení o spolupráci upřesňuje:

„Komise se nebude zabývat tím, zda poskytne podmínečnou ochranu před pokutami či nikoli, nebo zda poskytne odměnu za jakoukoliv žádost či nikoli, pokud se zjistí, že se žádost vztahuje k protiprávnímu jednání, na něž dopadá ustanovení čl. 25 odst. 1 písm. b) nařízení 1/2003 o pětileté promlčecí lhůtě pro uložení pokut, neboť tyto žádosti by tak pozbyly význam."

238 V projednávané věci se důkazy, o kterých se žalobkyně domnívají, že na jejich základě jim mělo být přiznáno snížení pokuty podle oznámení o spolupráci, týkají období [*důvěrné*].

239 I kdyby byly významné, tyto důkazy se týkají období [*důvěrné*].

240 Jak správně uvádí Komise, toto období protiprávního jednání, i kdyby bylo díky uvedeným důkazům dostatečně prokázané, musí být považováno za promlčené.

241 Komise dále v bodě 491 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že důkazy poskytnuté pro období [*důvěrné*] jsou příliš nesoudržné, aby mohly prokázat protiprávní jednání.

242 Jelikož Komise konstatuje, že nedisponuje žádný dostatečným důkazem koluzní činnosti k prokázání protiprávního jednání během období [*důvěrné*], musela na tomto základě dospět k závěru, že období, ke kterému se vztahovaly důkazy předložené žalobkyněmi [*důvěrné*], a Komise správně odmítla snížit pokutu žalobkyň vzhledem k neexistenci jakékoliv přidané hodnoty těchto důkazů.

243 Je třeba kromě toho konstatovat, že napadené rozhodnutí obsahuje v tomto ohledu podrobné odůvodnění, které se nachází v jeho bodech 489 až 493 odůvodnění.

244 Devátý žalobní důvod musí být v důsledku toho zamítnut v plném rozsahu.

245 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy musí být článek 1 napadeného rozhodnutí zrušen v rozsahu, v němž konstatuje, že se Parker ITR Srl účastnila protiprávního jednání v období před 1. lednem 2002. Je tedy třeba zrušit i článek 2 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká žalobkyň.

K návrhovým žádáním na změnu v rámci výkonu pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci Tribunálem a na určení konečné částky pokuty

246 Je třeba připomenout, že v souladu s článkem 261 SFEU mohou nařízení vydaná společně Evropským parlamentem a Radou Evropské unie na základě ustanovení Smlouvy o FEU na Soudní dvůr přenést pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci týkající se sankcí, které tato nařízení stanoví. Taková pravomoc byla přenesena na soud Společenství článkem 31 nařízení č. 1/2003. Tento soud je tedy oprávněn nad rámec pouhého přezkumu legality sankce nahradit posouzení Komise svým posouzením, a tedy uložené pokuty nebo penále zrušit, snížit nebo zvýšit. Z toho vyplývá, že unijní soud je oprávněn vykonávat svou pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, pokud je mu

předložena k posouzení otázka výše pokuty, a že tato pravomoc může být vykonávána jak za účelem snížení této částky, tak za účelem jejího zvýšení (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. února 2007, Groupe Danone v. Komise, C-3/06 P, Sb. rozh. s. I-1331, body 60 až 62, a citovaná judikatura).

247 Kromě toho podle čl. 23 odst. 3 nařízení Rady č. 1/2003 se při stanovování výše pokuty přihlíží k závažnosti a k době trvání protiprávního jednání.

248 Soudní dvůr rozhodl, že pro stanovení výše pokut je třeba zohlednit dobu trvání protiprávních jednání a všechny skutečnosti, které mohou ovlivnit posouzení jejich závažnosti, jako je jednání každého z podniků, jejich role při zavádění jednání ve vzájemné shodě, zisk, který mohou z těchto jednání mít, jejich velikost a hodnota dotyčného zboží, jakož i riziko, které představují protiprávní jednání tohoto druhu pro Evropské společenství (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. prosince 2011, Chalkor v. Komise, C-386/10 P, Sb. rozh. s. I-13085, bod 56 a citovaná judikatura).

249 Soudní dvůr rovněž uvedl, že musí být zohledněny objektivní skutečnosti, jako je obsah a doba trvání protisoutěžních jednání, jejich počet a intenzita, rozsah dotčeného trhu a zhoršení hospodářského veřejného pořádku. Analýza musí rovněž zohlednit relativní význam a podíl odpovědných podniků na trhu, jakož i případné opakování protiprávního jednání (rozsudek Chalkor v. Komise, bod 248 výše, bod 57).

250 V tomto ohledu je třeba připomenout, že určení výše pokuty Tribunálem v rámci jeho pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci není z podstaty přesným aritmetickým výpočtem. Tribunál navíc není vázán výpočty Komise, ale musí provést vlastní posouzení s ohledem na všechny okolnosti projednávaného případu (rozsudek Tribunálu ze dne 14. září 2004, Aristrain v. Komise, T-156/94, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 43).

251 Tribunál považuje v projednávané věci, s ohledem na posouzení, které provedl zaprvé v rámci první části prvního žalobního důvodu a zadruhé v rámci pátého a šestého žalobního důvodu, jakož i na pochybení, která byla při této příležitosti konstatována (viz body 130, 140 a 146 výše), za vhodné vykonat svou pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, která mu byla přiznána článkem 31 nařízení č. 1/2003, a nahradit posouzení Komise svým posouzením, pokud jde o výši pokuty, kterou je třeba žalobkyním uložit.

252 Je třeba uvést, že kartelová dohoda je v projednávaném případě zjevně závažná s ohledem na skutečnost, že se protiprávní jednání, kterých se žalobkyně plně účastnily, vyznačovala přidělováním zakázek v nabídkových řízeních, určováním cen, stanovováním kvót, stanovováním prodejních podmínek, rozdělením zeměpisných trhů a výměnou citlivých informací o cenách, objemu prodejů a nabídkových řízeních. Jedná se navíc o kartelovou dohodu celosvětového rozměru.

253 Nicméně doba trvání protiprávního jednání musí být s ohledem na skutečnost, že bylo vyhověno prvnímu žalobnímu důvodu, snížena z 19 let na pět a půl roku, pokud jde o Parker ITR, která nemůže být odpovědná za protiprávní jednání, kterých se od roku 1986 do prosince 2001 dopustily společnosti ITR a Saiag, jakož i jejich předchůdkyně.

254 Z toho vyplývá, že žalobkyně rovněž neodpovídají za vedoucí úlohu, kterou hrála ITR mezi lety 1999 až 2001.

255 Vzhledem k výše uvedeným úvahám, s přihlédnutím ke kumulativnímu účinku dříve uvedených protiprávností, považuje Tribunál vzhledem ke všem okolnostem případu za spravedlivé stanovit konečnou výši pokuty uložené společnosti Parker ITR na 6 400 000 eur. Takováto pokuta totiž umožňuje účinně postihnout protiprávní chování žalobkyně způsobem, který odpovídá závažnosti protiprávního jednání a je dostatečně odrazující.

256 Kromě toho je třeba přihlédnout k tomu, že Parker-Hannifin nabyla všechny akcie společnosti ITR Rubber dne 31. ledna 2002 a že výše pokuty, za kterou má být solidárně odpovědná, musí být stanovena za období od tohoto data do 2. května 2007.

257 Vzhledem ke všemu výše uvedenému je třeba zaprvé zrušit čl. 1 písm. i) napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká protiprávního jednání vytýkaného společnosti Parker ITR za období před lednem 2002, zadruhé stanovit výši pokuty uložené této společnosti na 6 400 000 eur, přičemž Parker-Hannifin musí být za tuto částku solidárně odpovědná do výše 6 300 000 eur, jelikož solidární odpovědnost společnosti Parker-Hannifin nemůže být stanovena za období od 1. do 31. ledna 2002, a konečně zatřetí žalobu ve zbývající části zamítnout.

K nákladům řízení

258 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Na základě prvního pododstavce odstavce 3 téhož ustanovení může Tribunál rozdělit náklady, pokud mají účastníci řízení ve věci částečně úspěch i neúspěch.

259 V daném případě je třeba připomenout, že žalobkyně navrhovaly podstatné snížení pokuty, které jim bylo přiznáno. Komise tedy ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené žalobkyněmi.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (první senát)

rozhodl takto:

1) Článek 1 písm. i) rozhodnutí Komise C(2008) 428 final ze dne 28. ledna 2009 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/39.188 – námořní palivové hadice) se zrušuje v rozsahu, v němž Evropská komise v tomto ustanovení konstatovala, že se společnost Parker ITR Srl účastnila protiprávního jednání v období před 1. lednem 2002.

2) Článek 2 písm. e) rozhodnutí C (2009) 428 final se zrušuje.

3) Výše pokuty uložená společnosti Parker ITR se stanoví na 6 400 000 eur, přičemž Parker-Hannifin Corp. je za tuto částku solidárně odpovědná do výše 6 300 000 eur.

4) Ve zbývající části se žaloba zamítá.

5) Komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené společnostmi Parker ITR a Parker-Hannifin.

Azizi Prek Frimodt Nielsen

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 17. května 2013.

Podpisy.

Obsah

Skutkový základ sporu 1

Odvětví námořních palivových hadic určených pro ropu a plyn 2

Představení žalobkyň 3

Správní řízení 4

Napadené rozhodnutí 5

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení 6

Právní otázky 7

K návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení 7

K prvnímu žalobnímu důvodu, který vychází z nesprávného přičtení odpovědnosti za období před 1. lednem 2002 společnosti Parker ITR 8

Napadené rozhodnutí 8

Argumenty účastnic řízení 8

Závěry Tribunálu 11

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že uložení pokuty společnosti Parker ITR za období před 11. červnem 1999 je nesprávné 16

Napadené rozhodnutí 16

Argumenty účastnic řízení 16

Závěry Tribunálu 16

K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že pokuta byla neprávem zvýšena z důvodu, že Parker ITR hrála vedoucí úlohu v kartelové dohodě 17

Napadené rozhodnutí 17

Argumenty účastnic řízení 17

Závěry Tribunálu 17

K šestému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady osobní odpovědnosti a povinnosti uvést odůvodnění stran zvýšení pokuty uložené společnosti Parker-Hannifin z důvodu vedoucí úlohy přičtené společnosti Parker ITR 17

Argumenty účastníků řízení 17

Závěry Tribunálu 18

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že žalobkyním byla neprávem přičtena odpovědnost za protiprávní jednání spojené s nepřípustným chováním p. P., ředitele divize „Oil & Gas“ . 18

Napadené rozhodnutí 18

Argumenty účastnic řízení 18

Závěry Tribunálu 18

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že Parker-Hannifin byla neprávem považována za solidárně odpovědnou se společností Parker ITR za protiprávní jednání 19

Napadené rozhodnutí 19

Argumenty účastnic řízení 20

Závěry Tribunálu 21

K sedmému žalobnímu důvodu, který vychází z porušení zásady ochrany legitimního očekávání, jelikož se pro účely stanovení pokuty použila nesprávná metoda výpočtu hodnoty prodeje 23

Napadené rozhodnutí 23

Argumenty účastnic řízení 23

Závěry Tribunálu 24

K osmému žalobnímu důvodu, který vychází z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, zásady osobní odpovědnosti a povinnosti uvést odůvodnění při výpočtu prahové hodnoty 10% obratu 26

Argumenty účastnic řízení 26

Závěry Tribunálu 26

K devátému žalobnímu důvodu, který vychází z porušení zásady ochrany legitimního očekávání a povinnosti uvést odůvodnění, jelikož Komise odmítla snížení pokuty z důvodu spolupráce 27

Napadené rozhodnutí 27

Argumenty účastnic řízení 27

Závěry Tribunálu 27

K návrhovým žádáním na změnu v rámci výkonu pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci Tribunálem a na určení konečné částky pokuty 28

K nákladům řízení 30